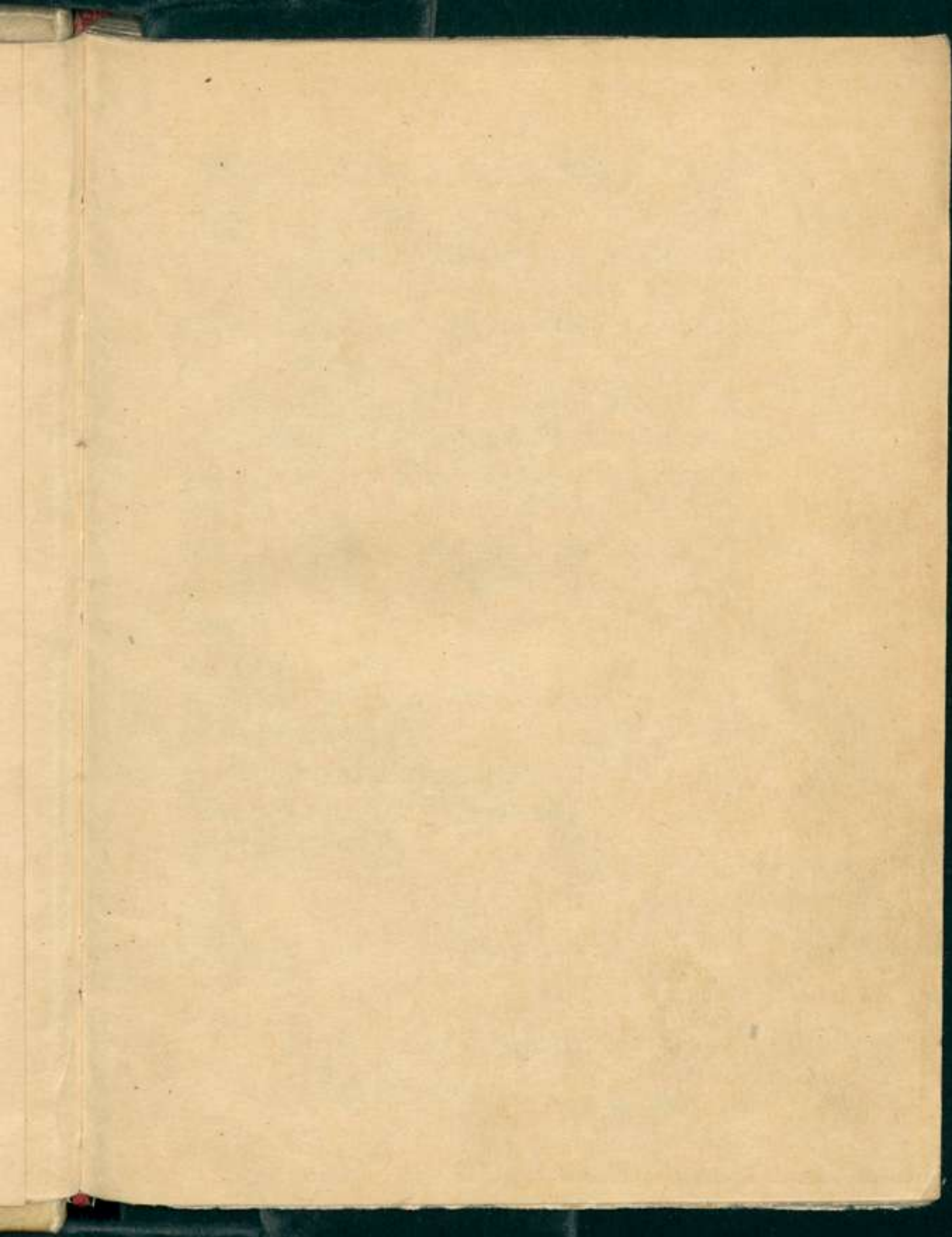
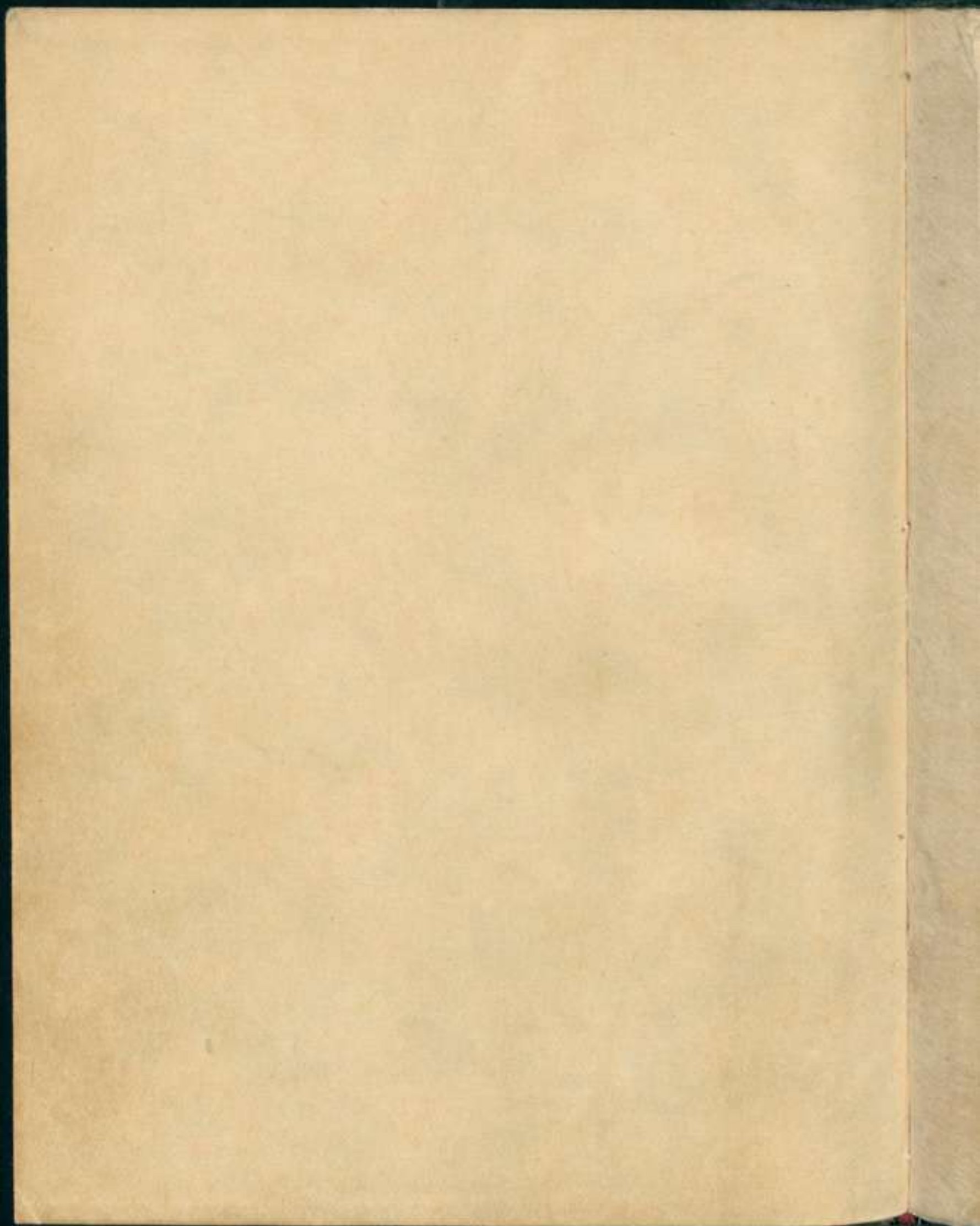

Mirabilia

Hain 11-206

A isto opusculo dicitur quomodo
Romulus et Remus nati sunt et edu-
cati. Et postea Romulus factus est
primus Romanorum rex et condi-
tor Romane urbis. quomodo et quomodo ipse et successores
sui rexerunt. Et etiam de imperatoribus ro-
mani imperij qualiter imperauerunt a primo
Julio cesare usque ad tempus Constantini ma-
gni imperatoris. Quomodo Constantinus a
lepra est curatus: et a beato Siluestro baptiza-
tus. Quomodo sanctus Constantinus ecclesi-
am Romanam dotauit beato Siluestro omni-
busque suis successoribus Romanis pontifici-
bus totam Italiam: omnes prouincias occide-
ntales: regiones: loca: ciuitates: insulas que cir-
ca Italiam sunt pio affectu dedit. De indul-
gentiis omnium ecclesiarum et reliquijs que
Romae existunt. De stationibus in eisdem per
circulum anni etc.

*Biblioteca Apostolica
Principal de Barcelona*

Este Libro es del Collegio de la Compa-
nia de Jesus de Barcelona.

Oma ciuitas facta ca
 put mundi Anno post
 euerfiois troiane. cccc
 ⁊ v. mundi xo. M. cccc.
 ⁊ l. Itē romul⁹ ⁊ Rem⁹
 ex marte Jlia rhea Sil
 uia nati sūt Romulus
 esto dicat Serui⁹ romū
 appellatū fuisse: ⁊ pro Romo Romulū blandi
 mētī causa. deinde gaudēt em̄ diminiuitiuo blā
 dicte. Sz qz Liul⁹ florī⁹ ⁊ oēs historici ipsum

scribunt Romulum ideo omnes sequuntur. Et Romulus
Inquam Iulia reba Silvia matre genitus: ex patre
seu credito seu ficto: cum verius credatur sacerdos
martis. Sed ut honestior esset culpa dixerunt Ro-
mani principem suum ex deo Marte genitum: quod tam
paciente animo tulere gentes quam equo animo Romanorum
imperium passae sunt: fuit primus rex et conditor urbis
Romane. Sed utrum potuerat filius Martis esse po-
nitur eodem libro. Virg. Aeneid. et libro de aetate. c. lxx. et libro de an-
gelis. c. xix. hic primum lucem attigerit teste Livio
primo ab urbe cum quo veniunt omnes historici seu
cicilia Amulij patris atque Albanorum regis exptus est
a quo una cum fratre Remo iussus est in Tyberim mer-
gi Sed stagnantibus secunda ripa vadis abiectos infan-
tes decrescens aequa velut scelus refugerunt reliquit
in sicco. Re. in libro. aq. dul. c. rumor. de quo dixit
Quid. in. ij. fa. Nec ubi cognovit peccator Amu-
lius equa Amne iubet mergi geminos scelus vnda
refugit. In sicco pueri destituunt humo. Tunc
picus avis Martia primum. Tantisque infantes alio
Deinde lupa sitiens ad horum vagitum tracta muta-
to cursu vberibus suis aluit dicente Quidi. pal-
lega. li. ij. Lacte quis infantes nescit crevisse

sermo. Et picū expositis sepe tulisse cibos. Hęc
lupā volūt aliq verā ⁊ aliq fictā. Utraq; enī fa-
ma est q̄ fuerit ficta mōstrat Eutropi⁹ dicēs in
li. primo. Uex paruulos ppe ripā tyberis expo-
sitos Faustul⁹ regij armētī pastor ad acham.
Laurētiā vxorē suā detulit: q̄ ob rapacitatem
corpis q̄stuosū lupa a vicinis appellabat̄. vnde
vsq; ad nr̄a tpa meretricum cellule lupanaria
nūcupāt̄. Ad hui⁹ verificationē Lactāti⁹ in. j.
diuī. iusti. adducit exemplū dicēs: Romani ab
Athēniēsib⁹ mutuati sunt exēpluz; apud quos
cū meretrix tyrānū occidisset Lena noīe: qz ne-
phas erat simulachz meretricis in templo po-
ni: aīalis effigiē posuerant. cui⁹ noīe ip̄a gere-
bat̄. Itaq; vt illi ex noīe. sic isti ex p̄fessioē mo-
numēta fecerūt. Qz fuerit ista lupa clare ponit
Lucius florus in li. j. ⁊ Plini⁹ de viris illustr.
Sed clari⁹ Lucius florus in li. j. sui ep̄i. ⁊ Li-
uius dicēs in primo ab vrbe. Tenet fama cum
fluitātē alueum quo expositi erant pueri in sic-
co aqua destituisset lupā sicientē ex montib⁹
qui citra sunt ad puerilem vagituz cursum fle-
xisse. Eamq; infantibus adeo mite prebuisse

māmas: vt etiā ipos lingua lamberet. Hos res
periens faustulus magister regij pecoris Arche
Laurētie vxori educādo dedit. Sūt 7 q eā vul
gato corpe inter pastores lupā agnominatam
credāt. Nec Liuius pfirmat hoc habit? ipsius
q̄ fuit lupe corniza Joue mutuat? exēplū. Qui
vos ē almāter capre nutricis sue pelle. De quo
dixit Virg. in primo enei. Donec regina sacer
dos marte grauis gemmā partu dabit Iliā p
lem. Inde lupus inde lupe fuluo nutricis teg
mine letus. Romul? excipiat gētē 7 mauortia
cōdet. Menia romanosq; suo de nomine dicet
Aug. aūt. xvij. de ciui. dei. Plinius in viij. hi
storie naturalis mōstrauit vtrūq; fuisse possi
bile. Et cōcludit vterq; postq; singulus histo
ricus cōuenit cū Liuiō: q̄zq; si eis infantibus
per quos tanta ciuitas cōdēda fuerat de aqua
diuinitus liberatis per lactantē ferā deus vo
luit subuenire qd mirū est. Itē Romulus cen
tū ex senatoribus delegit quoz cōsilio omnia
agerent: vt habent in cronica impatorū Leon
ardi Aretini li. primo romane historie. Quos
senatores ppter senectutem patris ad similitu

3. dīnē cure noīauit. Mille etiā pugnatores dele-
git quos a numero milites appellauit. Rexit
annis. xxxvii. j. postea fulmine perijt. Dabatur
etiā i cronica romanoꝝ impatoꝝ mater istoꝝ
geminorū videlicet Romulī ⁊ remī viua fm legē
defossa ⁊ pueros in tyberim demergi iussit ⁊c.

Successor prim⁹ Romulī Pompilius pater
Aume scđi romanoꝝ regis ponit eodē li.
Vir. ca. Auma Pōpili⁹ Rome tribun⁹ plebis.

Successor Pōpili⁹ Tullij hostili⁹ q̄ rexit an-
nis. xxi. q̄ nepos isti⁹ hostili⁹ q̄ sub Ro-
mulo bello cecidit: strēnue aduersum Sabinos
pugnās put scripsit eodē li. Virg. ca. Romul⁹
hui memorā ⁊ sui virtutis titulus fuit Rome
tertius rex creatus. Illo quidē tpe quo manaf-
ses regnabat in hierusalē. Item primus q̄ pur-
pura ⁊ fastibus vsus est.

Successor Tullij hostili⁹ Ancus rexit ānis
xlii. potēter: q̄ ius feriale ꝑdidit. i. mozem
inducēdi bella. Re. eodē li. ca. Ancus martius.

Successor Anci P̄isc⁹ tarqn⁹ q̄ rexit xxxvi
annis. q̄ a Plinio in li. de vi. illis ꝑnotat.
Tarqnus p̄iscus a Romulo rex romanoꝝ. v.

Demozati exulis Corinthi filii: que regē frequē
ter historici Luchomonē dicūt: multa opat? est
Inchoauit edificare capitolium: in cronica Ro/
manorū imperatorū vt habet libro primo.

Successor Prisci Tarqni Seruius tullius: q
rexit annis. xliiii. ⁊ inter omnes primus qui
census excogitauit.

Successor Serui tullij Tarqni supb?: q re
xit annis. xxx. q ab historicis conotat? Lu
ci? tarqni? ob mores cognomēto supb? fuit pre
notati Tarqni filius ex vxore Canogle prout
scripsit eod. li. Vir. c. Seruius tullius. Dic teste
Eutropio li. j. prim? excogitauit vincula: fustes
carceres: ⁊ pedes: cathenas ⁊ exilia prout dicit
eod. li. Vir. c. Serui? tullius: vbi de ipius princi
pio cū fuit rex. vii. romanorū Dic psules cepere
pro vno rege dño. Hac causa creati sunt vt si
vn? mal? esse voluisset alter eā habēs potestas
tē similē coherceret ⁊ placuit ne imperiū lōgi?
haberēt: ne propter diuturnitatē potestatis in
solentiores redderent: sz ciuiles semp essent q
post annū scirent se esse priuaturus. De quorū
claritate habet plene in cronica romanorū im

peratoꝝ Bꝛetini. ⁊ in li. vii. romane hīstorie.

Iuli⁹ cesar pꝛim⁹ impatoꝝ alexandriā venit
Lcni pili⁹ insidias rex pabat: q̄re a cesare bel
lo vict⁹ a nilo perijt: vt patet vbi agit̄ de cesa
re pꝛio. Cesar ergo petit⁹ Eꝛypto Cleopatre re
gnū dedit ⁊ ip̄e pꝛim⁹ accepit singlarē imperiū
romanoꝝ: a quo oēs romani pꝛicipes romāoꝝ
cesares appellati sūt: sꝫ pꝛurātib⁹ ī eū. lx. vl̄ am
pli⁹ senatoꝝib⁹ ī curiā. xxxiii. vulnerib⁹ ꝑꝑꝫsus
occubuit. Ke. vbi agit̄ de cesare pꝛio impatoꝝe

Secūd⁹ impatoꝝ Octavian⁹ august⁹ a quo
oēs romanoꝝ reges dicūt̄ augusti: regna
uit annis. lvi. ⁊ mēlib⁹. vi. Deficiēte aut̄ ꝑꝛinci
patu ꝑōtificum ī Judea herodes antīcipatꝛi
ascolanice ⁊ matris arabice fili⁹ a romāis iude
oꝝ ꝑꝛicipatū accepit quē tenuit annis. xxxvi.
Et ne ignobil⁹ ⁊ sāguīe iudeoꝝ argueret̄ extra
ne⁹ ꝑꝑꝫsit libros oēs qb⁹ ꝑꝛtinebat̄ nobilitas
iudeoꝝ. īnsup ⁊ suā sobolē regio sāguīni cōmī
sceret̄ abdicata de fide femīna ierosolomitana
quā ꝑꝛiuat⁹ vxorē acceperat. Nā ex eo filio antī
cipatre sibi Maximiane sociavit filiā alexādrī
aristoboli. nepotemqꝫ fratris hircan: qui ante

fuit rex iudeorum. Hec herodí genuit. v. filios
quorū duos Alexādrū ⁊ Aristobolū occidit ipse
in samaria. Nec fecit diuturnā moraz quin ma
trē illoꝝ q̄ nīl cari⁹ habuerit occiderit. Re. li.
Vir. vbi agit̄ de herode ascolonita. hoc tpe. qz
M. antoni⁹ qui tenebat Asiā ⁊ orientē repudi
auerat sorozē Augusti Cleopatráq; duxerat in
vxoꝝē. inter Antoniū ⁊ Cleopatrá ⁊ Augustuz
ortū est bellū: sed fugati apud Leuchas Anto
nius ⁊ Cleopatra seipos occederunt. Et sic ter
minatū est regnū Egyptioꝝ qđ a primo Ptole
meo lagi filio vsq; ad Cleopatrá stetit. cc. xcv.
annis. Anno cesaris augusti. xl. A morte ho
Cleopatre ⁊ Antonij qñ Egypt⁹ in puinciam
versa est anno. xxxviij. ⁊ ab vrbe cōdita anno
dcclij. quo p vniuersuz orbē pax firmissima dei
ordinatiōe ab Augusto firmata fuerat dñs no
ster Jesus xp̄s filius dei etatem mundi sextam
suo cōsecrauit aduentu. Item diebus Octauia
ni augusti transtiberim de taberna meritoria
fons olei de terra exūdauit. ac p totū diem lar
gissimo riuo fluxit: significās ex gētib⁹ xp̄i gra
tiā. tūc etiā circul⁹ ad celestis speciē arc⁹ circa

6
solem apparuit vt habet in cronica romanoꝝ
Impatoꝝ Leōardi aretini li. vii. āno īperiꝝ Au
gusti. xliiii. Herodes morbo inaudito ⁊ scaten
tibꝫ toto corpe vermibꝫ digne morit̃. Re. libro
Virg. vbi de Herode ascolonita agit. Sed ar
chelaꝫ eiꝫ filiꝫ ab augusto substitutus regna
uit annis. ix. vsqꝫ ad augusti finem.

Liberius pinguis p̃uignꝫ augusti filiꝫ im
perator. iiij. qui īpauit annis. xxi. Re.
li. Vir. ca. Liberius. Anno x. xii. imperij sus
pilatus iudex procuratoꝝ ab eodē dirigit̃ āno
xviii. imperij Liberij dñs n̄r Iesus xp̄us sua
passiōe redemit mundū anno etatis sue. xxxiiij.
⁊ eo magis qꝫ ei vita ppagata est ab. viij. kal.
aprilis: quo die ꝑceptꝫ ī vīrginis vtero ē de spi
ritu sc̄tō: vt narrat Platina in vitas p̄tificū.
vbi scribit ad Sixtū. iij. Cuius etiam tempoz
bus facies ⁊ vultus sc̄tūs n̄rī redēptozis a san
cta Veronica per mare de Hierusalem Romaz
portata ⁊ adducta: qua visa Liberius mox a
morbo liberatus est.

Gaius cognomēto Callicola impatoꝝ. iij.
rome īpauit annis. iij. mēlibꝫ. x. diebꝫ.

vii. Anno. dñi. xxxviii. Hic herodes Agrippa
amicū suū liberavit a vinculis ⁊ fecit eū iudee
regē: vbi regnavit annis. vii. vsq; ad. iiii. annū
Claudij. Quo qdē p̄cusso ab angelo successit
in regnū ei⁹ agrippa. vbi mansit annis. xxvii.
vsq; ad extermineū iudeoꝝ Herodes aut tetrar
cha petēs amiciciā Gaio cogēte Herodiade ro
mā venit. sed accusatus ab agrippa tetrarchā
perdidit. Fugiens ergo cū herodiade Hispani
am petijt. Pilat⁹ q̄ sententiam dānatiōis dice
rat tantis angustijs a Gaio p̄cussus q̄ carcer
ratus se sua manu peremit. Gai⁹ aut seuiēs in
iudeos sc̄tā eoꝝ loca idoloꝝ sordibus p̄phana
uit. His temporibus Matheus in Judea predi
cans euangelium scripsit.

Claudius impator. v. cepit imperare anno
dñi. xx. ⁊ impavit annis. xiii. mēlibus. vii
⁊ dieb⁹. xxviii. His t̄pib⁹ Petr⁹ cū primo fun
dasset ecclesiā Antiochenā Romā venit: tenuit
cathedrā episcopālē annis. xxv. vsq; ad vlti
mū Aeronis annū. Re. li. Vir. Ubi agit de pe
tro ap̄lo. Marc⁹ euāgeliū Rome scripserat pe
tro eum mittente. iiii. anno Claudij predicat

2
In egypto. Re. li. vii. vbi agit de Marco euāge
lista Eodem anno fames grauissima cui? Lu
cas meminit facta est.

Nero ipator vj. impare cepit āno dñi. lviii
Et ipauit ānis. xlii. mētib⁹. vii dieb⁹. xxviii
Dui⁹. ij. āno Festus Iudee pcurator successit
felici: a quo Paulus apłs Romā vincit⁹ p biene
niū stetit in custodia libera. Post hoc nōdū ra
bido seuiente Nerone dimittit⁹ ad p̄dicandum
Re. li. Uir: vbi agit de Paulo apło: ⁊ ca. Nero
Jacob⁹ frater dñi cū. xxx. annis rexisset eccliaꝝ
vij. anuo neronis circa annos dñi. lxx. a iude
is lapidat⁹ ⁊c. Albinus successit in magistratu
Iudee. Albinus aut̄ flozus cui⁹ luxuriā ⁊ auariti
ciam ceteraq; flagitia nō ferentes iudei cōtra
romanos rebellarūt: aduersum quos Vespasia
nus. M milicie plurimas vrbes inde cepit. In
terim Nero prim⁹ xpianos pseqt⁹: inter quos
Petrum apłm ⁊ Paulum occidit gladio.

Galba ipator vii. put habet̄ i cronica mar.
ano do. lxxi. ⁊ ipauit mētib⁹. vii. In hiber
nia vitell⁹. Germania otto tenēte iperitū ro. p
ānū sese iterfecerūt. Re. li. Uir. vbi de istis agit

Vespasianus imperator vixit. impavit annis. lx
mensibus. ij. diebus. xii. cum cepisset impare p
ut scribitur in cronica Mar. anno domini. lxxvij. hic
apud iudeam imperator exercitus nominatus bellum com
mendans filio Tito Romam venit. qui anno. ij.
iudeorum regnum subvertit templumque solis stravit
post annos prime sue constructionis. cc. lxxix.
Re. li. Vir. ubi agit de Tito Vespasiani filio.
Consummatumque est bellum anno. iij. duobus qui
dem Nerone vivente et duobus alijs postea.

Vitus Vespasiani filius imperator. ix. cepit im
perare anno domini. lxxxij. et impavit annis. ij
mensibus. ij. Vir. quod mirabilis omnium virtutum genere
abundans ut amor et dilectione humani generis diceretur

Domicianus frater Titii iunioris imperator. x.
cepit impare pat scribitur in cronica Mar.
anno domini. lxxxv. et impavit annis. xv. mensibus.
v. hic secundus post Nerone christianos persequitur.
sub quo Johannes evangelista et apostolus in pathmos
insulam relegatus cum eum misisset in dolium ferven
tissimi olei sine ulla cruciatus vel pena. Re. li.

Vir. ca. Domicianus.

Nerva imperator. xi. impavit anno. j. mensibus.

quatuor ⁊ diebus. viii. Hic suo edicto cunctos
qui a Domiciano exulauerunt reuocauit: quare
Iohannes apostolus ab exilio liberatus ephesum
redit ⁊ per eius absentiam vidit ab hereticis
cōcussam fuisse fidem: hanc descriptam in
euangelio stabiliiuit.

Traianus impator. xii. cepit impare anno
dñi. c. ⁊ impauit ānis. ix. mētib⁹. vj. ⁊ die
bus. xv. Re. li. Vir. c. Traian⁹. Huius tpe apłs
Iohannes. lxxvi. anno post passionē dñi. etatis
aūt sue. xciiii. ephesi placida morte quieuit Plu
uius scōs orator ⁊ historicus immensus habetur.
Pantheon Rome qđ Domicianus fecerat
fulmine cōcremat⁹: cui nomen inde datum est
qđ oīm sit ipsa domus habitaculum.

Adrian⁹ Traiani fili⁹ ipator. xiiii. impauit
annis. xxi. cū impare cepisset circa an. dñi
cxxx. Hic iudeos rebellos domuit ⁊ itroeūdo
hierosolimā licētia ablata quā ipm in optimū
statū muroꝝ extractōe reparare. Heliā de suo
noie reparare pcepit. Re. li. Vir. ca. Adrianus

Antonius cognomento pius impator. xiiii
cū filio suo Aurelio ⁊ lucio circa ānos dñi

a iudeis cepit ipare ⁊ impauit ānis. xxiij. ⁊. llij.
mēlib⁹: hoc tpe Policarp⁹ veniēs romā multos
ab heretica labe ꝓpescuit. Re. li. Vir. c. Policar

Q Arc⁹ antoni⁹ ver⁹ impator. xv. cū pus.
Lucio aurelio cōmodo cepit impare āno
dñi. clxii. ⁊ impauit annis. xix. ⁊ mensibus. ij.
hoc tpe Policarp⁹ in Asia martirizatus est.

Q Commod⁹ antonij veri fili⁹ impator. xvi
post patrez impare cepit circa annos dñi
clxxiiii. ⁊ imperauit annis. xiii. ⁊ hic dictus
Cōmod⁹ ob sua facinora in domo vestali stran
gular⁹ interiit cū tanta execratione oim vt ho
stis humani generis dicerēt.

H Eli⁹ pertinax impator. xvii. cepit impare
circa ānos dñi. cxcliii. ⁊ impauit mensib⁹
vj. hoc scelere Iuleani iurisperiti occidit in pa
latio orta seditione inter ꝓtozias milites.

S Euer⁹ ptinax impator. xviii. ipauit annis
xvii. cū impare cepissz āno. dcccv. Hoc tpe
Leonides pater Origenis martirio coronat.

A toni⁹ tartalla Seueri fili⁹ imperator xix
imperauit annis. vij.

Q Artinus impator. xx. imperauit anno vno

9
cū cepisset imperare anno dñi. cccxix. cūz vultu
militari cū filio suo occisus est

Marcus aureli⁹ antoni⁹ impator. xxi. impe
rauit ānis. iij. cū cepisset impare āno dñi
cccx. hui⁹ tpe in paletinā vrbis Nicopolis que
prius Emaus dicebat̃ condita est. Hec est illa
Emaus quā dñs post resurrectionez ingressu
suo sicut narrat Lucas sc̃tificare dignatus est

Aureolus alexāder impator. xxii. impauit
ānis. xlii. cū impare cepit āno do. cccxxii.
hoc tpe Origenes p totū orbē gloriosus habebat̃:
nec mirū scribit Beda de ipso. Origenes
tm̃ scribēdi sedulus fuit vt hieronim⁹ quodam
loco. v. milia libroz ei⁹ se legisse meminert.

Maximin⁹ impator. xxiii. impauit ānis. iij
cū cepisset imperare anno dñi. cccxxix. hic
fuit genitus p̃re ⁊ matre barbaris aũte Helij
Lampredis ⁊ Ruffini in annalib⁹ Romanoz.

Gordian⁹ impator. xxiiii. impauit ānis. vj
cū cepisset imperare anno dñi. cccxxix. p
ut scribit Ruffinus in annalib⁹ romanoz. iste
adbuc adolescens ex senatus sententia cū leti
cia populi factus est imperator.

Philippus cū philippo impator. xxv. ipaule
annis prout scribit Ruffin⁹ in annalibus
romanoꝝ cū cepisset imperare anno dñi. cclv.
hic primus oim imperatoꝝ xpianus fuit: vna
cum filio suo baptizatus est vt dicit Ruffinus

Decius impator. xxvi. ipauit ānis. ij. 7. iij
mētib⁹. 7 cū impare cepissz anno dñi cclij
hic philipp⁹ patrē 7 filiū interfecit: hic bello a
Gottis occidit: sed fracto fundo plaustrī nun
q̄z poterat inueniri: ideo alibi q̄ a diabolo 7 al
ibi dicit a Gottis raptus.

Gall⁹ cū Volusiano filio ipator. xxvii. im
perauit annis. ij. 7. iij. mētib⁹ Cuius tpe
Origenes āno. lxx. etatis sue: nō tñ itegre im
pleto defunct⁹ est 7 in Tyro vrbē sepult⁹. 7 cor
nelius ep̄s rome rogat⁹ a q̄daz matrona Luci
na corpa ap̄loꝝ noctu de cathecūbis leuauit et
posuit Pauli corpus in via hostien vbi fuerat
decollat⁹ Petrū aut circa locū vbi fuerat cruci
fixus in tēplo Apollinis in mōte aureo in va
ticano pallatij neroniani. iij. kal. iulij. Re. no
tante. li. Vir. vbi agit de Petro ap̄lo.

Alerian⁹ cū filio suo galieno ipator. xxviii

106
imperavit annis. xv. et cum impare cepisset anno
domini. cclvi. iste militans a persarum debellat? e quod
diu vixit et captus stetit sub hac servitute ut pedem
super cervicem eius poneret semper cum equum ascenderet

Qlaudius imperator. xxxix. cepit imperare an
no domini. cclxxi. et imperavit anno. j. et ix. mensi
bus: hic Gortos iam per annos. xv. vastantes
Macedoniam et Illiricum superavit: ob quod
in curia eius clipeus aureus: et in Capitolio sta
tua aurea collocata est.

Aurelian? imperator. xxx. imperavit annis. v. mensi
bus. et vij. cum cepisset impare anno domini. cclxxiii. et
tandem edificasset Rome templum solis: in quo po
suit auri gemarum maximam quantitatem: et in gallia
crudeli edicto persequitur christianos: et civitatem gallie
quam Genedum dicebant a suo nomine dixit Aurelianum
et fraude servum suum fuit a militibus suis occisus.

Alacius imperator. xxxi. imperavit mensibus. vi.
Cum cepisset imperare anno domini. cclxxvii. iste
fuit prudens curialis et largus: quo apud Pon
tum occiso Flozianus tenuit imperium usque ad
tres menses: et similiter apud Tarsum occidit
His temporibus queritur insana manicheorum heresis

Probus Imperator. xxxii. Imperavit annis
vj. ⁊ mētib⁹. iiii. cum imperare cepisset an
no dñi. cclxxix. Et tandem fuit apud Smirnaz
militari pugna cesus.

Alozianus nil memoria dignū fecit q̄zuis
duobus annis imperauerat. Erat impera
tor in ordine. xxxij.

Quar⁹ Imperator. xxxiii. cū filiis Carino ⁊
Aumeriano iperavit ānis. ij. ⁊ cū cepisset
impere āno. dclxxxvi. ⁊ ī paruo flumie perijt

Diolecian⁹ cū Maximiano cognomento
Daup caleio iperavit annis. xx. cū iperare
cepisset fm Oroliū li. vlti. cclxxxvi. alias. cc.
lxxxix. Et anno ab vrbe cōdita. M. xli. Re. li.
Vir. c. cōsensu oīm factus est Imperator.

Constanti⁹ magni Cōstantini p̄r iperatoz
xxxv. militauit ita laudabiliter sub Dio
leciano iperatoze romano: q. iiii. āno sui iper
rij dictū Cōstantiū fecit cesarē: cui fm Oroliū
in li. vii. ⁊ Ruffinū in annali. roma. ⁊ Eutropi
um ī li. x. Maximiani ⁊ Herculei dilecte sūme
Diolecian⁹ Theodorā puignaz in cōiugē de
dit. ex q̄ tres filios ⁊ totidē filias genuit Cōstā

11
tini magni fr̄es quē ex p̄sima vxore helena bys-
tanie regis ip̄e suscep̄erat. Re. li. Vir. c. Helena
Tractu demū t̄p̄is cū dioclecian⁹ etate p̄fect⁹
se inhabilē nosceret ad imperiū gubernādū ⁊ ad
p̄riuatā rediisset vitā: ip̄e Cōstāti⁹ fact⁹ est im-
perator vna cuz maximino galero. qui postq̄
facti sūt augusti sic ip̄erū diuiserūt vt Cōstā-
ti⁹ italiā: galliā: hispaniā ⁊ affricā possideret.
Galer⁹ ho illiricū: anacretā ⁊ totū oriētē habe-
ret. Sꝫ cōstāti⁹ vir sūme māsuetudinis soluz
administratiōe gallie ⁊ hispanie cōtēt⁹ fuit: q̄
p̄opter Galer⁹ fecit duos cesares. Maximinū
quē oriētī p̄posuit. ⁊ Severū quē p̄fecit italiē.
ip̄e ho in Illirico ⁊ grecia iura ip̄erij guberna-
bat: Ceperūt ip̄are āno dñi. ccc. mūdī ho. iij.
milia. cclxxi. ⁊ ip̄auerūt Galer⁹. ij. annis. Cō-
stantius ho. xij. p̄putato t̄p̄e ī quo fuerit cesar
Dic Cōstāti⁹ p̄ut scribit Ruffin⁹ in annali.
Roma. fuit Eutropio nobili romano genit⁹: ⁊
m̄re Claudia filia crispī fr̄is claudij imp̄atoris
curauitq̄ semp̄ fisci cōmoda: nō p̄riuata: q̄pro-
pter a subditis semp̄ amat⁹ est. Et tandē mori-
ens. xij. anno sui imperij Cōstantinū magnū

primogenitus eius imperij sui reliquit heredem
Reliquit etiam duos alios filios ex alia uxore
quorum vnus Constantinus et alius Dalmatius
nominabatur. Require eodem libro Virgij. vbi
scripsit de Constantino magno.

Larentius non imperator sed tyrannus ro-
manus: ponitur eodem libro Virgilij: vbi
scripsit de Constantino magno.

Constantinus Constantij filius ex concubina he-
lena imperator: creatus in Britannia regna-
uit annis. xxx. mensibus. v. diebus. xi. cum cepisset
regnare anno domini. ccc. xi. hic Rome vbi bapti-
zatus est fecit construere basilicam beati Iohannis
baptiste que vocatur Constantiana. Item basilicam
Petri et Pauli in templo Appollinis circumdans
corpora vtriusque ereo cipro grosso quinque pedum
Item basilicam beato Laurentio martiri in via
tiburtina in agro Veiano: et alias basilicas mul-
tas. Item in grece constituit urbem sui nominis quam
voluit esse sedem Romani imperij et caput to-
tius orientis. Re. li. ci. c. Bizantiu. Scribit Ja-
cobus de voragine in legendis sanctorum que christiana
nos hostiliter persequebatur. Quapropter papa

Silvester cū suis clericis ab vrbe fugiēs latuē
 in mōte Saracto: interim deus pcussit Cōstā/
 tinū incurabili morbo lepre. Et cū nulla ei p/
 desent suffragia medicoꝝ: cōsuluerūt vt ablu/
 eret̃ recenti sanguine lactantiū pueroꝝ. Et cū
 Imperatoꝝ veniſſet ad locū cedis: vidissetq; xxx
 milia vagantiū pueroꝝ ⁊ matres solutis crinē
 bus miserabiliter vlulātes gent̃ icibꝫ ait. Flo/
 lite timere: volo enī mori potiꝫ q̃z cū tot miliū
 cede viuere. Iussitq; cū donis matribꝫ natos
 reddi. Sequēti nocte Petrꝫ ⁊ Paulus apparue/
 rūt sibi dicentes. Quoniā abhorruisti effusio/
 nez sanguinis innocentū nos ad te misit dñs
 nr̃ Iesus xp̃s vt pro tua salute Siluestrū habe/
 as latētē apud Saractū mōtē: pro quo Re. ple/
 ne illud scriptū in. v. ca. Para. qđ edidit super
 Dāre. Tādē psualiōe Siluestri pape baptizatꝫ
 Constantinꝫ: qui repente candidis in vestibꝫ
 per septem dies cōtinuos leges in honore xp̃i
 ⁊ omniū xp̃ianoꝝ: octauo die veniens ad con/
 fessionē abiectis cunctis imperialibus signis
 expansis manibꝫ se proiecit in terram cum flu/
 uio lachrimarum. Sic baptismus ponetur cuz

In gēti miraclo circa finē p̄sentis capituli Vas
illud pulcherrimū in quo baptizat⁹ fuit Cōstā
tin⁹ vulgari appellatiōe concha dicit̄ ex nigro
lapide ex auro politissimo: quē Cōstātinus in
memoriā tantī beneficij intrinsecus ⁊ extrinse
cus quantū ascenderet aqua fecit argento pu
rissimo cooperiri. In medio fontis fecit poni
colūnā porfidi: sup quā posuit lampadē aureā
pōderis librarū. liij. in q̄ dieb⁹ paschalib⁹ ardet
bat balsamū. In labro fontis posuit agnū au
reū fundētē aquam pōderis librarū. clxx. Ad de
xterā aut agnī cōstituit saluatores ex argento
purissimo ponderis librarū. clxx. In leua parte
agnī Jobānē baptistā ex argēto purissimo te
nētē scriptū titulū. Ecce agn⁹ dei q̄ tollit pctā
mūdi. pōderis librarū. cxxv. p̄pterea circa fon
tē ceruos. viij. fundētes aquā: oēs ex purissimo
auro quorū quilibet erat pōderis librarū. lxxx.
que oīa seu sacerdotū cupiditate seu tyrānorū
sacrilegio ablata sūt ⁊ sic hodie vas nudū ap
paret. Repēte baptizat⁹ Cōstātin⁹ publico edī
cto p̄cepit vt per totū romanū imperiū idolorū
tēpla clauderēt ⁊ ecclie xpī rupte reedificarēt /

13

martirij sepulchra cum veneratione maxima colli-
iussit. Post hec ita prudenter et pie in senatu con-
cionatus est quod omnes romani ad christi fidem conuersi
sunt. Hoc tpe helena Constantini mater que tunc in
Bytania morabatur a iudeis persuasa culturam relin-
queret idolorum et seruiebat ceremonijs iudeorum
Hec ipsa scripsit filio comedando quod reliquerat
idolorum fide: sed increpando quod seruiebat religio-
ni christiano. Cui rescripsit Constantinus mandans
quod sacerdotes iudeorum et christianorum ipsis presentibus
Romae disputarent de veritate fidei. in qua disputa-
tione ex precepto Augusti omnes prudentes Roma-
ni imperij interfuerunt. Congregati igitur fuerunt
in Romana vrbe episcopi septuaginta quique. Iude-
orum vero sacerdotes. cccxx. Exceptis duodecim scri-
bis quos Isachar summus pontifex misit do-
ctissimos in greco et hebreo. Huic disputatio-
ni interfuit Constantinus. Helena mater eius. Ju-
dices arbitri litis non fuerunt christiani: nec
iudei hebrei: quorum vnus fuit Eraton philo-
sophus: cui nunquam persuaderi potuit ut a quo-
cumque munus acciperet. nihil volebat suum esse:
nec quicumque in diebus posteris reseruare. Dicebat

enī ex carētia diuiciarū frui summa securitate:
huic soci⁹ dat⁹ est zenophil⁹ cōstantissim⁹ ac
prudētissim⁹ homo. In his duob⁹ erat tanta
veneratio q̄ null⁹ poneret in ambiguo id verū
tenendū esse qđ ipī cēsuisent Cōgregatis igit̄
cunctis inter btm̄ Siluestrum ⁊ scribas fuit lō
ga cōcertatio. Demū ita euidenter illos ꝓclusit
btūs ꝓsul q̄ oēs pplī clamauerunt eos ab vrbe
esse pellēdos q̄ nō ꝓfiterēt̄ xpm̄ filiū dei esse
Multi etiā ex iudeis qui venerant impugnare
fidē baptizati sunt. ⁊ helena mater Cōstantini
deo sculata est pedes beatī Siluestri. Et ipsi di
sputationis iudices baptizati sunt. Potissima
causa fuit q̄ vnus ex scribis volens ostendere
potētia sue fidei fecit adduci adeo ferocē thau
rū q̄ vix centum hoīes poterant ipm̄ ad locum
disputatiōis ducere: ⁊ dictis quibusdam verbis
in aure cecidit in terraz mortu⁹: quem postea
nullis verbis scriba potuit suscitare. Et iudei
oēs ꝓmiserunt q̄ si eum suscitaret in noīe Je
su xpi baptizarent: ⁊ ita factū est. Deinceps be
atus Silvester cuz duobus ꝓsbiteris ⁊ duabus
laternis ascendit in quoddam antrum per cl.

14
gradus: ubi cōiurato dracone q̄ urbē interfece-
rat peste inexpiabili eū fecit innociū: ligauitq̄
sibi os cū filo: qđ sigillauit cū sigillo tenēte im-
pressionē crucis: igit̄ eodez tpe fuerūt liberatī
romani a cultura demonuz ⁊ infectiōe draconis
Roborat̄ Cōstantin⁹ in fide scripsit generales
ep̄las ad vniuersos ep̄os ⁊ p̄latos: quā bt̄s Ji-
dozus ponit inter decretū patrū: in qua ponit
modū sue cōuersiōis sub ista forma. In noīe s̄c̄e
⁊ indiuidue trinitatis Impator cesar fla-
uius Cōstantin⁹ august⁹ sanctissimo patri pa-
truz Siluestro romano pōtifici oībusq̄ ei⁹ suc-
cessorib⁹ ep̄is vrbis Rome cunctis catholicis
ep̄is gratia charitatis pax ⁊ gaudiuz. Ea q̄ sal-
uator dei fili⁹ dñs n̄r Iesus xp̄s p̄ sctōs ap̄los
suos Petrum ⁊ Paulū interueniente patre n̄ro
Siluestro mirabiliter opari dignat⁹ est ad no-
ticiāz oīm ap̄loz decreuim⁹ aperire: naz cuz in-
validissima squalozis lepra carnē meam inua-
sisset: nec curāz possz adhibere aliqs medicoz
dixerūt capitolij sacerdotes mibi fontē in capi-
tolio debere fieri in lactantium pueroz sangui-
ne lauari iubebant Quo audito exhorruī pue-

rosq; iam paratos occidi cū munerib; remissi
iussim;. Quo facto cū tempus mihi somni ad
uenisset: astiterūt apli xp̄i Petrus ⁊ Paulus di
centes. Quoniā abhorruisti innocentē sangui
nis effusionem a deo te mittimur docere quali
ter cureris a lepra: mitte pro Siluestro ep̄o q
latet in mōte Soracti hic tibi ostēdet piscinaz
In qua lauat; repēte curaberis: quere patrē no
strū Siluestrū. qui me. vij. dieb; in penitentiā
tenuit. Octaua autē die me sacra vnda perfudit
sed repente me in fonte positū proprijs oculis
vidi manū de celis me astringentē a lepra. Sic
igit̄ fontem exiuisse ab omni lepra cognoscite
Quāobrē censui cū vniuerso senatu cunctisq;
p̄ncipibus romane vrbis exaltare sedē beati
Petri aploꝝ p̄ncipis. Quare decernentes san
cimus vt ipsa Romana sedes sup oēs ecclesias
que in vniuerso orbe sunt teneat p̄ncipatum
⁊ qui pro tpe fuerit pontifex huius ecclesie sit
excelsior p̄nceps mundi: ⁊ ad dei cultū stabili
tatemq; xp̄iane fidei disponat vt libet. Iustus
quippe est vt ibi lex sancta teneat p̄ncipatum
vbi sanctarum legum institutor crist; beatum

15

Petrū tenere fuffit cathedrā apoftolat⁹: ⁊ vbi
īpe btūs apls fumpfit martirij poculū ⁊ ibi gē
tes pro xpī noīe colla flectāt: vbi btūs Paulus
doctoz gētū extendere collū iuffus fuit marti
rio coronatus. Sit etiā oībus manīfestuz nos
ītra palatiū nrm lateranense faluatozi crīsto
ecclefiā cōstruxiffe ornatiffimā: auro argēto ⁊
lapidib⁹ p̄ciolis. Cōstruxim⁹ etiā btōz aploz
Petri ⁊ Pauli vbi facratiffima eoz corpa p ma
nus patris noītri Silueftri cū magna folennē
tate fecim⁹ cumulari. Et ne apex pontificalis
valeat paupertate: fed decozet glozia ⁊ digni
tate Ro. ec. tam palaciū nrm q̄z romane vrbis
⁊ omnis Italie omniūqz occidentaliū prouin
cias: regiones: loca: ciuitates: īfulas q̄ circa
Italiam funt patri noītro Siluefiro cunctifqz
fucceffozibus fub iure Ro. ec. pro affectu largi
mur ⁊ donamus ī xpō humani generis redē
ptoze. Nos aut noītrū imperiū transferam⁹ ad
ozientem ī Bizantia ciuitate: quaz ampliare
fecit ⁊ a fuo noīe Conftantinopolim appellari
Re. li. ci. c. Bizantium. ⁊ c. Conftantinopolim.

OR THE HISTORY OF THE LIFE OF CHRIST

16
Oratio de sancta Veronica.

Salue sancta facies nostri redemptoris.
In qua nitet species diuini splendoris.
Impressa panniculo niuei candoris.
Dataq; Veronice signum ob amoris.
Salue vultus dñi imago beata.
Ex eterno munere mire decorata.
Lumen funde cordibus exinde tibi data.
Et ex nostris sensibus tolle colligata.
Salue splendor glorie salus peccatoruz.
Representans proprie regem angelorum.
Restauratrix gratie speculum sanctorum.
Te querunt respicere spiritus celorum.
Salue robur fidei nostre christiane.
Destruens hereticos qui sunt vite vane
Nox auge meritū qui te credunt sane.
Illius effigie qui rex sit in pane.
Salue nostra gloria in hac vita dura.
Labili 7 fragili cito transitura.
Nos perduc ad patriā o felix figura.
Ad videndū faciem que est xp̄i pura.
Salue o sudarium nobile iocale.

e

Et nostrum solatium ⁊ memoriale.
Eius qui corpusculum assumpsit mortale.
Nostrum verū gaudiū ⁊ bonū finale.
Salve iubar seculi stella matutina.
In cōspectu populi fulget lux diuina.
Que est cura languidi vite medicina.
Nos in mundi labili lues a ruina.
Salve gemma nobilis vera margarita.
Celicis virtutibus perfecta munita.
Nō depicta manibus sculpta nec polita.
Hoc scit summus artifex qui te fecit ita.
Ille color celicus qui in te splendescit.
In eodem permanet statu nec decrescit.
Diuturno tempore minime palescit.
Fecit te rex glorie qui fallere nescit.
Nesciens putredinem seruans incorruptum.
Quod est christicolis coram te deductum.
Tu vertes in gaudium gemitum ⁊ luctum.
Confer saluberrimum te videnti fructum.
Salve decus seculi speculum sanctorum.
Te videre cupiunt spiritus celorum.
Nos ab omni macula purga viciorum.
Atq; nos consortio iunge beatorum.

17
Esto nobis quesumus tutum adiuuamen.

Dulce refrigerium atq; consolamen.

Ut nobis nō noceat hostile grauamen.

Sed fruamur requie cum beatīs Amen.

℞. Signatū est sup nos lumen vultus tuī dñe

℞. Dedisti leticiā in corde meo. Collecta

Deus qui nobis lumē vultus tuī memoriale
ad instantiā btē Veronice sudario impres-
sam imaginē tuam relinquere voluisti p passio-
nē ⁊ crucem tuam tribue quesumus: vt ita nūc
in terris p speculū in enigmatē te videre ⁊ ado-
rare valeamus: vt ⁊ iudicem sup nos venientē
facie ad faciez leti ⁊ securi videre mereamur in
celis. Per xpm dñm nostrum. Amen.

Incipiunt indulgentie septem ecclesi-
arum principalium vrbis Rome.

Sanctus Silvester papa scribit in Cronica
sua q Rome fuerūt M. cccc. v. ecclesie. quarū
maior pars est destructa. ⁊ inter illas sūt septē
principaliores priuilegiata maiori priuilegio:
gratia: sanctitate ⁊ dignitate qz alie.

I
salu
nia
die
dra
Zte
qe
in
re
sci
no
ad
q
v
u
fa
u
c
t
fi
n

14
Prima ecclesia est Lateranens. que dedica-
ta fuit a beato Siluestro papa: in honorem
saluatoris et sanctorum Iohannis baptiste et Iohan-
nis euangeliste. Et sunt in eadem ecclesia omni
die concessi. xlviii. anni indulgentiarum et tot qua-
dragene: et remissio tercię partis omnium peccatorum
Item papa Silvester et Gregorius summi pontifices
qui eam consecrauerunt deuote uisitantibus dederunt
indulgentias quas nemo sed solus deus numerare
potest teste beato Bonifatio qui dicit. Si homines
scirent indulgentias ecclesie Lateranens. quod tot essent
non eis opus esset ut irent ad sepulchrum domini seu
ad sanctum Iacobum. Item dicit idem papa Bonifa. Si
quis ad sedem nostram Lateranens. causa deuotionis
uel orationis aut peregrinationis uenerit absol-
uitur ab omnibus suis peccatis. Item dicit idem papa Boni-
fa. Si quis ad dictam sedem uenerit in die sancti sal-
uatoris: absoluitur ab omnibus suis peccatis. Item in sa-
cristia eiusdem ecclesie est altare sancti Iohannis bap-
tiste quod habuit in deserto. Item in quadam capella in
fine dicte ecclesie est archa federis ueteris tes-
tamenti. Item mensa super quam cenauit dominus noster Ie-
sus christus cum discipulis suis. Item uirga moysi

et Aaron. Et hec omnia appohtauerunt Vespasianus
et Titus de Hierusalē cum quatuor columnis ereis ple-
nis de terra sancta de hierusalē que stant erecte cir-
ca summum altare. Item supra summum altare sunt ca-
pita sanctorum apostolorum Petri et Pauli: et quancumque illa
monstrant tunc ibi sunt tante indulgentie quante
sunt ad sanctum Petrum quoniam monstrat sudarium domini seu
Veronica. que indulgentie ostensionis Veronice ha-
bent in sequentibus folijs videlicet in secunda ecclesia
principalis. Item quoniam ista sacratissima ecclesia ab he-
reticis fuit accessa et combusta de capite sancti Pan-
cratii emanauit sanguis tribus diebus et tribus no-
ctibus: quod caput etiam ostendit vna cum ceteris re-
liquiis in die pasche pacto pradio. quam ecclesiam
postea renouauit et de fundamento edificare fe-
cit dei genitricis seruus Nicolaus papa. liij. ordi-
nis sancti Francisci vt clare adhuc apparet in ope-
re musaico supra summum altare sancti Siluestri et
suorum antecessorum summorum pontificum. qui summi pontifi-
ces celebrabant in criptis et cauernis terre oc-
culte propter imperatorum et aliorum metum tyranno-
rum: paganorum et sarracenorum. Item sub altare il-
lud est oratorium sancti iobis euangeliste vbi orabat

19
quā adductus et deductus ac detentus fuit Rome. Item
in quodam tabernaculo maiori quod stat super dictum
altare requiescunt capita sanctorum apostolorum Petri et
Pauli ut dictum est. Item in quodam tabernaculo
quod est super altare Marie magdalene sunt re-
condite he relique que sequuntur. videlicet. Lira cum
qua coronatus fuit sanctus Silvester papa per Constantinum imperatorem. Item caput sancti Zacharie patris
sancti Iohannis baptiste. Item caput sancti Pancratij
martiris. de quo fluxit et emanavit sanguis per
tres dies continue quoniam ista sacratissima ecclesia
fuit ab hereticis combusta. Item de reliquijs sancte
Marie magdalene. Item una spatula sancti lau-
rentij martiris. Item vnus dens sancti Petri apostoli
Item copa in qua sanctus iohannes venenum bibit et
sibi non nocuit. Item cathena cum qua ligatus fuit
sanctus iohannes dum duceretur de epheso Romam.
Item tunicella sancti iohannis euangeliste que posi-
ta fuit supra tres mortuos et continue surrexe-
runt. Item de cineribus sancti iohannis bap-
tiste: et cilicium ipsius. Item de lacte: de capilli-
lis et de vestimentis sancte Marie virginis.
Item camisia quam fecit beata virgo Maria

xpo proprijs manib⁹. Itē lintbeuz siue pānus
cū quo xps exersit pedes aploꝝ. Itē sorbices
z arundo cū q̄ pcussus fuit xps. Item de ligno
sc̄tē crucis. Item purpureuz vestimentū tinctū
de guttis sanguinis xp̄i. Itē velū beate Marie
virginis qd̄ ip̄a posuit ad femozalia xp̄i in cru
ce. Itē sudariū qd̄ positū fuit sup faciē xp̄i. Itē
prepuciū dñi nostri Jesu xp̄i qñ fuit circūcisus
Item aqua z sanguis que emanauit de latere
xp̄i. Itē de vero ligno cruci 3: z multe alie reli
quie que ostendūt in die pasche pacto p̄adio
Item in festo saluatoris cui⁹ imago visibiliter
apparuit om̄i pp̄lo Romano miraculose scilic̄z
qñ papa Siluester cōsecrauit dictam ecclesiaz
vbi fuerat pp̄ls Roman⁹ cōgregat⁹: tūc imago
saluatoris apparuit visibiliter oī pp̄lo de r̄be
que imago remansit in pariete z quotidie vide
ri potest: nec cōburi potuit. cū eccl̄ia fuerit bis
cōbusta: ibi vera est remissio omniū pctōꝝ Itē
in capella sc̄ti Jo. baptiste ad fontes: in q̄ mul
eres nō intrāt sub pena excoīcatiōis: ibidē est
remissio oīm pctōꝝ. Itē in capella sc̄ti Laurē
tij: in q̄ s̄l̄iter mulieres nō intrant nisi pena: q̄

20
dicit̄ sc̄tā sc̄tōꝝ: ibidē est remissio oīm pctōꝝ.
Est in eadē capella imago xp̄i in etate .xii. an-
noꝝ diuinit̄? ⁊ hūanit̄? depicta. Et circa ean-
dē sūt grad⁹ sup quos dñs noster Iesus xp̄s ce-
cidit vsq; ad effusionē sanguinis: ⁊ signū appa-
ret clare vbi sanguis cecidit. Qui qdē gradus
steterūt ante domū Pilati in Hierusalē. ⁊ qui-
cūq; hos grad⁹ ascendit: ille p quolibet gradu
ix. annos indulgentiā ⁊ totidē q̄dragenas: ⁊
remissionem tercię partis oīm pctōꝝ habet.

¶ De p̄nilegio istius ecclesie ⁊ dignitate le-
gant̄ ista metra sequentia.

Dogmate papali datur ac simul imperiali.

Q̄ sim cuctaq; caput mater ecclesiarum.

Dñc saluatoris celestia regna datoris.

Romine sanxerunt cū cuncta peracta fuerunt.

Sic summus ex toto cōuersi supplice roto.

Rostra q̄ hec edes sit tibi xp̄e inclita sedes.

Hec est papalis sedes ⁊ pontificalis

presidet ⁊ xp̄i de iure vicarius isti.

Quia iure dat̄ Romana sedes vocat̄.

Deberet ⁊ vere nisi solus papa sedere.

Gloria sublimis alij subdunt̄ p̄mis.

Q
r
a
p
n
b
l
f
a
q
v
o
i
a
g
f
n
c
c
a
c
i

21
Secūda ecclesia p̄ncipalis est ad sc̄m̄ Pet̄
strū in mōte aureo in vaticano palatij Aeo
roniani. in q̄ sunt oī die. xlviii. anni indulgētī
arū ⁊ tot q̄dragene. ⁊ remissio terciē ptis oīm
pctōꝝ. Itē in eadē ecclia sunt. c. ⁊. ix. altaria. q̄
nūc pro maiōri parte sūt destructa. ⁊ pro quoli
bet cōcedūt. xviii. anni indulgētiaz. ⁊ inter il
la sūt septē altaria p̄ncipalia. q̄ maiōri gratia
sunt p̄uilegiata alijs altaribꝫ. ⁊ oīa ista. vii.
altaria sunt circūdata ereis cācellis. Itē q̄ncū
q̄ est festū sc̄i Petri vel festū p̄dictōꝝ altariuz
vel festū natiuitatis dñi. vel pasche. vel festum
oīm sc̄tōꝝ vel aliud festū duplex duplicāt oēs
indulgētie p̄dicte. Itē in festo annūtiatōis be
ate Marie virginis sunt ibidē mille anni idul
gentiaz. Itē a p̄dicto festo vsqꝫ ad kal. Augu
sti sunt ibi. xii. anni indulgētiaz ⁊ tot q̄drage
ne. ⁊ remissio terciē partis oīm pctōꝝ. Itē qui
cūqꝫ ascēdit gradus sc̄i petri deuote huic con
cedunt̄ pro quolibet gradu. vii. āni indulgētī
arū dati ab Alexandro papa. Item medietas
corporū sc̄tōꝝ ap̄loꝝ Petri ⁊ Pauli requiescit
in p̄dicta ecclesia sub marmoꝝi altari. reliqua

Ho medietas facit ad sc̄m̄ Paulū Itē in predi-
cta ecclesia requiescūt corpa sc̄tōꝝ ap̄loꝝ Sym-
onis ⁊ Jude. Itē corpus sc̄tē Petronelle vir-
ginis filie sc̄ti petri ap̄li. Itē caput sc̄ti Andree
ap̄li: q̄d ostendit̄ in eiꝰ festo: ⁊ in illa die quan-
do Romā portatū fuit ⁊ adductū. Item caput
sancti Luce euangeliste. Itē caput sc̄ti Seba-
stiani martiris. Caput sc̄ti Jacobi. Corpa sc̄tō-
ꝝ Processi ⁊ Martiniani. Et multa alia cor-
pora: ⁊ multe reliquie sc̄tōꝝ martirū ⁊ cōfessoꝝ
ac virginū. Itē Veronica siue vultꝰ sc̄tūs dñi
n̄ri Jesu xp̄i req̄escit in dicta ecclesia: q̄ mōstra-
tur in ebdomada sancta pluribus vicibus ⁊ in
die ascensionis dñi: ⁊ dñica p̄xima post aut an-
te festū Antonij abbat̄is. In cuiꝰ ostēsiōe Ro-
mani adueniētes ⁊ in eius ostensione p̄sentes
habent. iij. milia annōꝝ indulgentiā. ⁊ illi q̄
sunt circa Romam aduenientes ⁊ p̄sentes ha-
bent. vj. milia annōꝝ. Ceteri ho qui adueniūt
per montes: valles: colles habent. xii. milia an-
nōꝝ indulgentiā ⁊ tot quadragenas: ⁊ remis-
sionem tercię partis omniū peccatorum. Item
existit vnum altare ad dexteram partem chori

22

Decoratū porphiretico lapide ī medio. sup quo
porphiretico diuisa sūt ossa sctōꝝ aploꝝ Petri
7 Pauli 7 pōderata p btm̄ Siluestrū sub anno
dñi. cccix. qñ facta fuit ista ecclia. Itē ad sinis
strā partē choꝝi est vnū tabernaculū in quo ho
dierne seruat̄ illa sedes seu cathedra que facta
fuit beato Petro qñ adhuc sedē ep̄alē tenuit in
Antiochia 7 pulchre decorata: 7 oī festo qđ dñ
cathedra petri ponit̄ foras ad choꝝ cū solēni
tate: vbi oēs hoīes pro sua deuotiōe ad eandez
attigere possunt. Itē circūstant colūne. xii. de
marmoꝝe bñ polite 7 facte 7 choꝝ attigētes: ex
qua vna decācellata ferro circūuoluta 7 orna
ta. de cuiꝝ veritate īfrascripta legas. Hec ē illa
in q̄ dñs nr̄ Jesus xp̄s appodiat? dū pp̄lo p̄di
cabat 7 deo p̄ri p̄ces in tēplo effūdebat adhe
do stabat: q̄ vna cū alijs. xi. circūstātibꝝ de Sa
lomonis tēplo in triūphū huiꝝ basilice locata
fuit: demones expellit. 7 ab immūdis sp̄itibꝝ
veratos liberos reddīt: 7 multa miracula quo
tidie facit. Itē in transitu ad btāz mariā de fe
bribꝝ est sepultura scti Crisostomi q̄ añ fuit cir
cūdata ferro: q̄ nūc imagine marmoꝝea erigit̄

C
du
pa
cti
qu
qu
ibi
ge
est
ni
fio
In
mi
fan
fan
eco
nis
Pa
rel
po
Ite
Pa

23

Tercia principalis ecclesia est ad sanctum Paulum: in qua sunt omni die .xlviij. anni indulgentiarum et tot quadragene. et remissio tertiae partis omnium peccatorum. Item in conversione sancti Pauli sunt ibi .c. anni indulgentiarum et tot quadragene. Item in festo sanctorum innocentium quorum corpora ibidem multa requiescunt. sunt ibi .xlviij. anni indulgentiarum et tot quadragene. Item in dedicatione eiusdem ecclesie que est in octava sancti Martini sunt ibi mille anni indulgentiarum et tot quadragene. et remissio tertiae partis omnium peccatorum. Item si quis intraverit dictam ecclesiam omnibus diebus dominicis habet tantas indulgentias ac si iret ad sanctum sepulchrum domini in Hierusalem. aut ad sanctum Jacobum in Galicia: Item in eadem ecclesia est brachium sancte Anne matris virginis Marie. Item una cathena cum qua sanctus Paulus cathenatus fuit: et plures alie infinite reliquie. Item sub maiori altari medietas corporum sanctorum apostolorum Petri et Pauli requiescit. Item corpus sancti Timothei discipuli sancti Pauli requiescit in dicta ecclesia: et plures alie

Infinite reliquie sc̄toꝝ quoz anime gaudēt in
celis. Item in grotta requiiscunt ossa beata sā
ctoꝝ Celi Juliani cum Basilissa. Itē circa poz
tam que ducit ad sanctum Paulū Capena poz
ta dicta hic sepultura Romuli ⁊ remi existit. ⁊
etiam prope mons omnis terre. Item ad dexte
ram partez choꝝi est imago crucis deuota: que
allocuta est sanctam Brigittam propter ei⁹ se
dulas orationes coram eadem factas.

Quarta ecclesia principalis est ad sanctam
Mariam maiorem. In qua sunt oī die. xlviii.
anni indulgentiarū ⁊ tot quadragene ⁊ remis-
sio tercię partis omnīū peccatorū. Itē he sunt
reliquie predictę ecclesie. Item corpus scti ma-
thie apli requiescit sub maiori altari ipsius ec-
clesie. Item caput eiusdem sancti Mathe apo-
stoli habetur in dicta ecclesia. Item corp⁹ san-
cti Hieronimi doctoris ecclesie. Item corpora
sanctarum Kumule ⁊ redempte. Item panni-
cellus beate Marie virginis in quo requieuit
eius filius in presepio. Item stola sancti hie-
ronimi. Item brachium sancti Mathei apostoli
⁊ euangeliste. Item brachium sancti Luce euā-
geliste. Item brachium sancti Thome archie-
piscopi cantuariensis ⁊ martiris. Item caput
⁊ brachium sanctę Uibiane virginis et mar-
tis. Item presepe domini in dicta ecclesia re-
quiescit. ⁊ multe alie reliquie sanctorum ⁊ san-
ctarum ibidem requiescunt: que ostenduntur
in die pasche hora vesperarum vel circa: quorū
anime exultent in celis. Item in vigilia ascen-
sionis domini qua celebratur festū translatio

25
nis corporis beati Hieronimi: cuius corp⁹ ibi /
dem requiescit . ⁊ ad altare ipsius est remissio
omniū peccatorū a Pio papa . ij . Item in omni
bus festiuitatibus beate Marie virginis sunt
ibi mille anni indulgentiarum . Item in festo
assumptiōis beate Marie virginis vsq; ad ei⁹
natiuitatem sunt ibi duodeci milia anni indul
gentiarum vltra dictas indulgentias quotidi
anas .

¶ Sequuntur versus de assumptio
ne beate Marie virginis .

Ad summū regina thronum defertur in altum
Angelicis prelata chozis cui fertur ⁊ ipse .
Filius occurrens matrem super ethera ponit .

C
in
in
ci
pi
po
ta
re
pe
cl
n
ti
m
o
li
fi
p
p
g
r
a
m

26

Quinta ecclesia principalis est ad sanctum
Laurentiū extra muros in via tyburtina
in agro Veiano. in q̄ sunt om̄i die. xlviii. anni
indulgentiarū ⁊ tot quadragene: ⁊ remissio ter
cie partis omniū peccatorū. Item ibidez est la
pis sup quem beatus Laurentius positus fuit
postq̄ affatus ⁊ mortuus fuit. Item in festiui
tatibus sc̄tōꝝ Stephani prothomartiris ⁊ lau
rentij martiris quoz corpa ibidē requiescūt ⁊
per octauas eorundē ac in statiōib⁹ eiusdem ec
clesie sunt. c. anni indulgentiarū ⁊ tot q̄drage
ne ⁊ remissio terciē partis omniū pctōꝝ ab an
tiquo cōcessa. Sed se. re. Calixtus. iij. pontifex
maxim⁹ cōcessit om̄ibus vtriusq̄ sexus xp̄i fi
delib⁹ dictā ecclīaz deuote visitātib⁹ in singu
lis festiuitatibus ⁊ stationibus eiusdem eccle
sie antedictē plenariam remissionem omnium
pctōꝝ. Item si quis intrauerit dictam eccliam
per annū om̄i quarta feria liberat aīam a pur
gatorio: Item si quis intrauerit p̄ ianuaꝝ stan
tem in australi parte ecclesie de vna cruce ad
aliam plenarie confessus ⁊ contritus habet re
missionem omnium peccatorum.

Q
an
bo
Ju
ni
in
ta
ste
fa
Da
es
th
m
ce
te
a
n
co
re
c
v
1

27

Sexta ecclesia principalis est ad sanctos Fabianum et Sebastianum: in qua sunt omnes dies XLVIII anni indulgentiarum et tot quadragene. et cum hoc remissio tertiae partis omnium peccatorum. Item in eadem ecclesia sunt omnes dies mille anni indulgentiarum dati a Pelagio papa. Item in eadem ecclesia ad cathecumbas ibi prope sunt tante indulgentie quante sunt in ecclesijs apostolorum Petri et Pauli: quia ibi corpora eorum facuerunt abscondita longo tempore in quodam fonte existente in dicta ecclesia. supra quem est quoddam altare. Item Silvester Gregorius Honorius Pelagius Nicolaus et Johannes summi pontifices concesserunt et quilibet eorum concessit mille annos indulgentiarum quocumque tempore anni deuote uisitabunt dictam ecclesiam absque peccatis mortalibus causa deuotionis orationis aut peregrinationis. Item in dicta ecclesia iacet corpus beati Sebastiani martiris. Item super altare sancti Sebastiani martiris ubi iacet corpus eius celebravit missam sanctus Gregorius papa pro aia unius imperatoris: et apparuit ei angelus et dixit. Hic est locus sanctissimus in quo est diuina et

vera promissio omnium peccatorum remissio: splē
dor et lux perpetua et sine fine leticia quas xp̄i
martir Sebastianus promeruit virtute sacrifi
cij liberatur anima. Item ibi est lapis in quo
xp̄s reliquit vestigia pedum suorum quando obuia
uit Petro persecutionē fugienti: quem recognos
cens dixit ei Petrus. Domine quo vadis. Re
spondit xp̄s. Romam redeo iterum crucifigi. Itē
corpus Fabiani pape et martiris. Item corpus
beati Stephani pape et martiris. Item corpus
sancte Lucine virginis que corpus sancti Se
bastiani in dicto loco sepeliuit. et hanc ecclesiā
ad ipsius sancti Sebastiani honorem constru
xit. et xvij. summi pontifices martires quorum
quilibet dedit suam indulgentiam: et in dicta
ecclesia requiescunt. Et multe alie indulgentie
sunt in predicta ecclesia que numerari nō pos
sunt propter innumerabilia corpora sanctorum
ibidem requiescentium. Item in cimiterio Ca
lixti est plenaria remissio omnium peccatorum.
Visitet hic pia mens sanctorum busta frequenter
In christo quorum gloria perpes erit.

87
Hic est cimiterium beati Calixti pape et mar-
tiris incliti. Quicumque illud contritus et con-
fessus ingressus fuerit plenariam remissionem
omnium peccatorum suorum obtinebit per meri-
ta gloriosa centum septuaginta quatuor milium
sanctorum martirum quorum ibi corpora
in pace sepulta sunt una cum quadraginta sex
summis pontificibus beatis: qui omnes ex ma-
gna tribulatione venerunt ut heredes in do-
mo domini fierent. mortis supplicium pro cris-
ti nomine pertulerunt.

Septima ecclesia principalis est ad sanctas
 Crucē in hierusalē. in qua sūt oī die. xlviii.
 anni indulgētiarū 7 tot quadragene 7 remissio
 terciē partis oīm peccatorū. Itē in summo alta
 ri requiescūt corpa scōrū Anastasij 7 Cesarij.
 Itē eandē ecclesiā q̄ vocat̄ ad sc̄tā crucem in
 hierusalē edificauit Cōstātin⁹ fili⁹ Cōstantinī
 magni impatoris in honorē sc̄tē crucis ad pre
 ces sc̄tē Helene. 7 sc̄tūs Siluester pa. p̄secrauit
 eā. sūt oī die dñica. ccc. anni indulgētiarū 7 tot
 q̄dragene 7 remissio terciē ptis oīm pctōrū Itē
 be sunt reliquie eiusdē ecclie. Primo duo ciphē
 vn⁹ q̄ fuit plenus de sanguine xp̄i. alter ho q̄
 fuit plenus lacte brē Marie virginis. Itē spō
 gia in q̄ iudei porrexerūt xp̄o fel 7 acerū. Item
 de ligno sc̄tē crucis. Item due spine de corona
 xp̄i. Itē vn⁹ clau⁹ cū quo fuit affixus in cruce.
 Itē de ligno crucis latronis p̄dētis ad dexte
 rā xp̄i q̄ fuit cōuersus ad xp̄m. Itē in capella q̄
 vocat̄ hierusalē vbi mulieres nō intrāt nisi se
 mel in anno s. in die dedicatiōis eiusdē q̄ cele
 bratur in vigilia sc̄tī Benedictī abbatīs mense
 martij. 7 est plenaria remissio oīm peccatorum

Ad sc̄āz Mariā trāstyberim. Hic loc⁹ ubi
nunc illa venerabilis eccl̄ia est olim taber
na meritoria regiōis transtyberim appellabat̄
in qua romani milites qui ampli⁹ militare nō
poterant vite sue subsidia p̄cipiebant Et appel
labat̄ meritoria. quia pro benemeritis eorum ⁊
sportularis pecunia donabat̄. in atrio cuius
hī versus scripti erant.

Roma vetus veteres cum te rexere quiritēs.

Nec bonus immunis nec malus vllus erat.

Defunctis patribus successit p̄aua iuuentus.

Quorum consilio p̄cipitata ruis.

Ex hac taberna meritoria videlicet ubi ille due
fenestrelle ferree cācellate apud choꝝ sunt posi
te tpe quo dñs n̄r iesus xp̄s de virgine nasci dī
gnat⁹ est fons olei de terra exundauit ac p̄ to
tū illū diē ac noctē largissimo i iuo vsq; ad ty
berim defluxit: significans vnctionē xp̄i ⁊ bap
tismū atq; doctrinā ei⁹ q̄ oēs gentes imbueret
ad credendū p̄ baptismū. Qd̄ miraculum attē
dens sanctissimus p̄sul Calixtus natiōe roma
nus sicut erat iaz ab antiquo tpe famatū in eo
dem loco vnde oleū fluxerat. procedēte quoq;

82

repe cū aliquātulū cessaret psecutio a xpī fidelibus eadē ecclia credit̄ nouis fabricis ampliata quā Greg. pa. iij. ob reuerentiaz btē v̄ginis ⁊ btī Calixti martiris pene a fundamentis diruptā nouis fabricis cū tecto cōstruxit ac totaz depinxit. Sūt etiā sepulta ibi corpa sc̄tōꝝ videlicet Calixti pape Innocentij pa. fundatores ecclie ⁊ Julij pa. sc̄ti Quirini ep̄i. est in viii. die assūptōis btē v̄gis i augusto statio ⁊ pdonātia Jam pueruz iam summū pater post tpa natum Accipimus genitum tibi quē nos esse coeuum Credim⁹ hircōꝝ olei scaturire liq̄mina tybim Dinc oleum fluxit cum xp̄s v̄gine luxit. Dic ⁊ donat̄ venie quocunq; rogā.

AD sc̄tm Grisogonuz in pfata regiōe trans tyberim. in ista ecclia pnoiatī sancti Grisogoni sunt reliq̄. brachiū sc̄ti Jacobi. scapula sc̄ti Andree aplī. ⁊ caput pfati sc̄ti Grisogoni. suut ibi indulgentie. Dic sedes est cardinalis ⁊ titulus. Statio. xxxiiij. quadragesime.

AD sanctā Ceciliāz v̄ginez etiā est ista ecclia pnoiate ecclesie v̄ginis in regione transtyberim situata: vbi requiescit corpus

sc̄tē Cecillie. simul etiā corpa sc̄tōꝝ vꝝ Liburcij
Valeriani. Lucij pape primi ⁊ maximiani sub
altari choꝝi requiescūt. Sūt in eadē ecclia alie
reliqe plures. fuerūt in p̄tacta ecclia olim edes
sc̄tē Cecillie ⁊ habitacula q̄s sanctus pascalis
papa cōsecrauit ad honore oīpotentis dei eius
q̄ genitricis gloriose: sc̄tōꝝ aploꝝ Petri ⁊ pau
li: beate Agathe ⁊ Cecilie anno incarnationis
dñice. ccc. Inditioñ. xv. ecclesiā edificauit sicut
plenius in episcopali libro legit̄.

AD sc̄t̄m Bartholomeū in insula. In ista ec
clesia est corp⁹ sc̄ti Bartholomei supra al
tare mai⁹ in tabernaculo. Est etiā ibi corpus
sc̄ti Paulini. sc̄ti Alberti. sc̄ti Marcelli ⁊ sancti
superantij. Sūt ibi plures reliquie q̄ cū supra
dictis in die sancti Bartholomei apli ⁊ in dñi
ca palmarū ostendunt̄. Est vn⁹ fons ante alta
re maius in choro in quo inuēta sunt corpora
sc̄tōꝝ scilicet sc̄ti Paulini ⁊ Superantij. Apud
illum sunt. cc. anni indulgentiarum.

AD sc̄t̄m Johannē in insula ex opposito ec
clesie sc̄ti Bartholomei. Hic est vnū clau
struz mulierū. ibi est vna capella beate Marie

virginis versus aquas tyberis q̄ apud molē dē
nos appellat̄. Dicit̄ q̄ quodam tpe tyberis cre
uit vt lampades ardentes ante imaginē nō fu
erunt extincte nec visa erat aliqua lesio imagi
gini per aquam facta.

AD sc̄m Nicolaū in carcere Tulliano in re
giōe Ripe. Dicunt iste reliq̄e Una costa
scti Mathei apostoli ⁊ euangeliste. Manus s̄c̄i
cti Nicolai. Brachiū sancti Alexij. Satio ē ibi
In quadragesima.

AD sc̄am Mariā in porticu in regiōe ripe
Hic est vn̄ lapis p̄ciosus zaphir̄: in quo
Imago dei ⁊ beate Marie virginis miraculose
est impressa temporib̄ Johānis pape primi ⁊
Justini pprii filij Justiniani Augusti ⁊ The
odorici regis gottoꝝ heretici Italiā opprimē
tis. Fuit in vrbe matrona potētissima Siniack
cōsulis ⁊ Patricij filia noie Galla: inter Ro
manos diuitijs generositate p̄cipua: patricia
tus dignitate sublimis cognomiata Patricia
morib̄ ⁊ vita bt̄a. sic enī t̄palib̄ vsa est bonis
vt legē dñi nō desereret: ⁊ a diuinis nullaten̄
Declinaret: ⁊ quia cristo sedula seruire curauit

fulq; in se creatoris imaginē ⁊ similitudinē prudē
ti circūspectiōe integrā illibatāq; seruaui. xp̄i
⁊ beate marie imaginē p man⁹ sc̄toꝝ angeloz
in suo palatio suscipere meruit. Quadā em̄ die
dū familia circūsedēte prāderet supra propina
toriū p̄dicta oīpotētis dei benedicte marie ma
tris filij imago nimio fulgoze apparuit. cuius
immēsa luce pp̄inator verberat⁹ ad dñaz redit
⁊ qđ acciderat territ⁹ nūciat⁹. mox Galla sur
gens a mensa venit ad locū ⁊ lucē quideꝝ vidit
sed imaginē decoram videre nō potuit. Habito
igit̄ consilio multoz proceꝝ comitata ꝓcursu ad
lateranense palaciū festinauit ⁊ p̄tifici lucis
apparitionē religiosa grauitate narrauit pijs
lachrimis postulans ⁊ magnis precibus vt ad
ancillā dñi ip̄e dñs dignaret̄ venire deo dan
te reuelante rem nouaz plenit⁹ cogitatur⁹: cui⁹
sanctis precibus venerabilis pontifex acquie
scens cū ipsis ep̄is ⁊ cardinalibus ⁊ maioribus
ciuitatis ad Galle palaciū venit. ad locum aci
cedens expāsis brachijs ⁊ oculis leuatis in cel
lum deuotissime intra lucem orauit. Cūq; ad
huc venerabilis pater papa orationi insisteret

32
Inter brachia sacratissimaz suscepit imaginē ⁊
eaz adorandaz circūstanti multitudini cum la-
chrimis timoris ⁊ gaudiij demōstravit: ⁊ quō-
brūs Greg. vij. cōsecrauit istam eccliaz q̄ ante
fuit pallatiū p̄noiate Valle patricie: ⁊ de vita
eiusdem legit̄ in certis alijs legendis.

Ad sc̄m Georgiū. In ista ecclia sūt iste reli-
quie. De lacte br̄e Marie v̄ginis. ⁊ de ves-
timētis ei⁹. Vexillū: lancea ⁊ caput sc̄i Geor-
gij: qd̄ p̄noiatū sc̄i Georgij caput ē reptū in
vna capsula litteris aureis significātes illud esse
p̄ sc̄tūssimū p̄sulē Zachariāz papaz priuū ⁊ de-
duci fecit regionē ad velū aureū in venerabilē
istā diaconiā cū magna solēnitare vbi ī hono-
re suo p̄secrata est illa ecclesia p̄noiatā: ⁊ plu-
res alie reliquie. Statio ⁊ titulus est cardinalis
Clandij ⁊ tyberij describēs pugnatores ciues
romanos: ⁊ inuenit series decies cētena milia
vcccc. ⁊ cccc. milia. qd̄ adhuc reperit̄ scriptuz
ante p̄noiatam eccliam subtus portugale.

Ad sanctaz Anastasiāz Ecclesia ista est ver-
sus palatium maius cōstructa: ⁊ ex oppo-
sito ecclie sancti Georgij. Sunt etiaz reliquie

E

Ibi statio & titulus cardinalis.

Ad sanctam Mariam q̄ vocat̄ scola greca
infra mōtē Auētīnū. ante p̄noiatā ecclīaz
posit̄. Est v̄n̄ lapis rotūd̄ ad dispositionez fa
ciei & vult̄. q̄ dicebat̄ bucca veritatis: ad quez
hoīes se expurgauerūt virtutē suā p̄ vnaz muli
erem pdidit: fuit etiam scola sancti Augustini.

Ad sanctaz Sabīnaz. Ista venerabilis ecclē
vocat̄ ad sanctam Sabīnam de vrbe in
mōte Auētīno: quam miro opere presbiter vr
bis Petr̄ Illiric̄ sub papa Celestino: sicut pat
tet in literis aureis scriptis in parte posteriori
ecclē sup portam cypressinam. In isto loco fue
it sedes apostolica sicut demonstrat structura
palatii. in quo residēs papa Honorī. iij. cū cu
ria sua. Anno dñi M. ccvi. ordinē p̄dicatorum
quē sc̄tus Dñic̄ a p̄decessore suo papa Innocē
tio in cōcilio lateranē. ipetrauerat auctorita
te ap̄lica p̄firmavit & hanc ecclēaz br̄o Dñico
ob specialē familiaritatē & magne deuotiōis af
fectū quē erga eū habuit inhabitādū cū fratri
bus suis cōcessit. Cuī etiaz ob p̄petuam rei me
moriam calix papalis cū patena & corporali et

39
altari: & capelle aplice de alabastro in loco isto
referunt. Hic sunt sepulta corpora sanctorum videlicet sancti
Sabine: sancti Theodori: sancti Alexandri pape
Nota Auentini primam regionem fuisse vrbis: hic est
vniuersus lapis niger suspensus de quo isti vsus habent
Credidit orantem iacto condere saxo.
Hic sanctum Dominicum hostis versuto ad ipsum
Marmoris illesi confracto monstrat in eum
Hicque fidem prebet suspensus et iste molaris.
Sunt quod plures alie reliquie notabiles et scripte.
Et est ibi statio in die cinerum.

Ad sanctum Alexium in eodem monte Auentino est
ecclesia que fuit ante domum patris sancti Alexii
Hic est locus et gradus ubi predicatus sanctus Alexius pa-
tri incognitus. xvii. annis penitentiam egit vsque ad
annum incarnationis domine. cccviii. suus tradidit
in manus domini spiritum. In loco isto sunt indulgentie
omni die. e. annorum et totidem quadragesime. De vita et
morte legitur plenius in legenda sua. Hic ostenditur
in vno tabernaculo vna imago beate virginis: cir-
ca quam ponuntur ista infrascripta. Hec est illa ima-
go digna beate Marie semper virginis quodam ex-
istens in ecclesia eiusdem beate Marie virginis in

clustrate Edessa: vbi bt̄s Alexi⁹ peregrin⁹ de-
gebat: ⁊ coram qua semp volebat orare nec p-
mittebat̄. Unde ip̄a beatissima imago bis mi-
raculose locuta dixit custodi eccl̄ie. Fac introi-
re homines dei: id est Alexiū qui sedet foras in
ostio qui dignus est regno celoz. Sub altari
maiori in choro s̄ctoꝝ Bonifacij martiris et
Alexij p̄fessoris gloriosa corpora vt bulla Hono-
rij. iij. pape patens demonstrat: necnō Hermi-
tis martiris. ⁊ alioꝝ s̄ctoꝝ reliquie sunt. quoz
meritis ⁊ intercessionibus ab om̄ibus malis ⁊
morbo epydimie liberemur.

AD sanctaz Priscaz ex opposito eccl̄ie s̄cte
Sabine in monte Auentino prima.
Ubi ab Euandro sacra est Herculis ara.
Urbis romane prima supersticio post.
Ubi structura tot veterz tēpla puniēda deum.
Montis auentini nunc facta est gloria maior
Unius veri religione dei.
Precipue tamen ob Prisce nobile templum.
Quod priscum merito par sibi nomen habet.
Naz Petrus id coluit pp̄los dum sepe doceret
Dum faceret magno sacreꝝ sepe deo.

34

Dum quos facinorū fontis deceperat error.
Hic melius sacra purificaret aqua.
Quod demū multis sese voluentibus annis.
Corruit haut vlla subuenienti manu.
Summus ac antistes calixtus tercius ipsum
Extulit omne eius restituit decus.
Cui simul eterne tribuit dona ampla salutis.
Ipsius ne qua parte caret ope.

Ad sc̄m̄ Sabbā. Hic est vna fontana cōdus
Acta in ecclīaz cui⁹ aquaz homines possūt
gustare seu bibere: ⁊ ex ista aq̄ sc̄ā curabūt: ⁊
maxime a fluxu sanguinis: qđ sepe claruit mi-
raculis. Et est in ista fontana sc̄ā de scapula-
rio sancti abbatis ⁊ p̄fessoris Sabbe. Estq; ibi
vna abbatia ordinis sancti B̄ndicti Ire possūt
videri in loco isto corpa Titī ⁊ Vespasiani: ad
quoz sepulchꝝ scribunt̄ isti sequētes versus.
Condit̄ hoc tumulo Titus cū Vespasiano.
patre felici sed eminent prospera Titī.
Hierusalem premens dñi emulos fremens.
A per de silua ferus singularis in hostes.
Expurgat vineam sabbaoth sternēdo laborem
Reddit et cōgruam vindictaz populo nequam

Ad sc̄m̄ Anastasium ibi ad tres fontes. In
h̄sta ecclesia ⁊ monasterio habet̄ in eodem
loco in choro vna bulla scripta que sic incipit.
Anno millesimo bis centeno primo: quarto no
naa quo xp̄s venit mundū redemit. M̄ctu diuī
no kal. Aprilis. Donoꝝ felix monos dia. sacer
hanc aulā cōsecrauit papaꝝ dicanit̄ diuinis.
Ac ter septem cardinales collaterales. Interfu
erūt ad martiris dei honoꝝ. Et tunc astiterūt
x̄. Est hic colūna sup qua bt̄s Paul⁹ ap̄ls de
collat⁹ est. ¶ In capella ad tres fōtes hic loc⁹
miratiri; sc̄i Pauli apostoli.

Ad beatā virgīnē Scala celi. Hec est secūda
capella fundata in toto mundo ad honoꝝ
re. v̄ginis marie. Et vocat̄ Scala celi: sup quā
bt̄s Bernhard⁹ meruit videre scalam erectam
vsq; ad celū. In qua quicūq; celebrant aut cele
brari faciūt pro aīabus existētibus in purga
torio meritis eiusdem beate virgīnis dicte aī
me cito liberant̄: ⁊ quicq; ibi denote petit̄ sine
dubio impetrat̄. Et sunt ibi plures indulgen
tie: vt patet in tabula indulgentiarum. Item
sunt ibi recondita ossa decē milium martirum.

35

AD sanctā Mariā annūciatā Itē anno dñi
M. cc. pōtificat⁹ dñi Honorij pa. iij. anno
v. Inditiōn: viii. mensis Augusti. die. ix. dedi-
cata est hec ecclesia in honore beate Marie vir-
ginis ⁊ oīm scōr⁹ per manus venerabilū Blua-
gnini ⁊ Johānes sanguini epōr⁹ assistentibus
Johanne villa magne. Johanne scē Marie de
Ruiille. Sūt etiā ibi in altari certe ⁊ scripte re-
liquie p manus supradictōr⁹ recondite. quarū
noia ponuūt in vna tabula apud altare. Item
sciendū ibi vbi ista crux est in medio dicte ⁊ sār-
cti Sebastiani ecclesie posita sūt captiuati isti
x. milia martirū ⁊ militum.

Domine quo vadis. in isto loco qñ angel⁹
Dei beatū Petrū eripuit de manu Heronis
Saluator ei obuiās. cui Petr⁹ ait. Dñe quo va-
dis. Et respondens. Vado Romā iterū crucifi-
gi. Sunt multe indulgentie.

AD scm̄ Johānē ante portā latinā. ista ec-
clesia est constructa apud istā portā q̄ dī-
cebat̄ porta latina. ibi adhuc est fons vbi mās-
sus est scūs Johānes in oleū feruentissimum.
Sūt multe indulgētie ibi. estq; ibi statio in. xl.

Ad sc̄m̄ Sixtū ante portam apiaz est claustrū mulierū in strata ubi itur ad sc̄m̄ Sebastianum Statio in quadragesima. Et est titulus cardinalis.

Ad sanctas Balbinas. Ista ecclia dicit̄ etiā ad sc̄m̄ Saluatorē. Cuius imago ostendit̄ supra summuū altare in choro: ubi sunt sepulta vij. corpa sc̄torū: videlicet sancta Sabina: sc̄us Quirinus: et iste due vrgines quibus ista p̄nominata imago apparuit. Est etiam ibi statio in quadragesima et titulus cardinalis. Ista ecclia consecrauit sanctus Gregorius: et concessit. vii. annos indulgentiarū.

Ad sc̄m̄ Gregoriū est vna abbatia. Gregorius ep̄s seruus seruorum dei: sicut continet̄ in priuilegio: quod anno secundo sui p̄sulatus recollecta cardinaliū ep̄orum et ceterorum romane ecclesie multitudine istam ecclesiam quaz ad honorem sancti andree ap̄li in Dioscauri cōstruxerat: in qua rudimēta et s̄ctitatis susceperat incrementa. eo quod detulit p̄nt ei⁹ anima desiderabat consecrauit Quaz eccliaz etiaz plenarie dotauit et priuilegijs ap̄licis p̄muniuit. Consecratione

30
Xo pfecta flexis ad terram genib⁹ se deo humili
li supplicatiōe p̄sternens preces fudit ad dñm
dicens. Dñe Ihesu x̄pe fili dei v̄ui qui dixisti
ap̄lis: ⁊ per ap̄los vniuersis fidelibus xp̄ianis.
Quodcūq; petieritis patrē in nomine meo da-
bit vobis: peto ab om̄ipotentia maiestatis tue
quatenus qucūq; deinceps in hui⁹ eccl̄ie circuī-
tu elegerit suā sepulturā: dūmodo fidē xp̄ianā
teneat imp̄petuū eterne dānatiōis nō sit incē-
dijs mancipandus: sed ad eterne vite gaudia
sublimandus. Oratione Xo cōpleta apparuit
angelus dñi dicēs. Gregor̄i exaudita est ora-
tio tua. Hic est brachium beati Gregor̄ij pape
primi: ⁊ crus sancti Pant̄haleonis.

AD sctōs Jobānē ⁊ Paulū in Celio monte
Hic req̄escūt corpa sctōꝝ Job̄is ⁊ Pauli.
Circa ista loca sctā ponit̄ vna bulla sculpta q̄
dicit de recōditiōe istōꝝ sctōꝝ p̄nominatoꝝ.
Presbiter ecclesie Romane rite Johannes.
Hic animi voto dona vouendo dedit.
Martiribus xp̄i Paulo pariterq; Jobanni.
Passio quo sedem cotulit esse pares.
Statio ⁊ titulus cardinalis est.

Ad sc̄m̄ Stephanū In Celsomōre est eccles̄a
h̄a structure rotunde. Ecclesiam hanc p̄
thomartiris Stephani diu ante collapsam Al
colaus. v. p̄t̄ifex maxim⁹ ea integro restaurat
uit: ibi sunt fratres ordinis sancti Pauli p̄m̄i
heremite. De cui⁹ vita ⁊ obitu hec infra scripta
metra potes legere.

Obitus ⁊ vite p̄m̄i tempus heremite.

Ut breuiter hec inspice metra solerte.

Anno centesimo ⁊ septuagesimo p̄mo.

Post incarnatū x̄pm̄ de virgine natum.

Lebaide genitus Paulus heremita p̄m̄us.

Hic sextūdecimū cū peruenisset ad annum.

Mundum reliquit heremiq; secreta petiuit.

Cui ter denis cū septem insuper annis.

Palma dedit victum corporis pariter ⁊ amictū

Celitus hinc māna pastus annis sexaginta.

Dño mittente quotidie coruoq; ferente.

Post hoc ducētos octuaginta sex quoq; annis

Patris eterni filij de virgine nati.

Anno centesimo decimoq; vite sue terno:

Paulus de mundo choris septem letabundo.

Ciuū sc̄tōꝝ obiit ad regna celorum.

34
Anno 80 dñi M. ccl. trāstat? de Cōstātinopo
li in Venetias. anno. M. ccc. lxxxj. trāstat? est
de Venetijs ad vngariā: statio ⁊ titulus car.

Ad sanctā Mariā in nauicula in eodē cer
aliomōre supradicto. Hic ponit̃ vna nauis
lapidea in signū miraculī ante introitū ecclesie.
Statio in. xl. Et titulus cardinalis est.

Ad scām Mariā imperatricē. Hic est ima
go btē Xg̃is que etiā allocuta est beatum
Gregoriū papā dicēdo: q̃re ampli? nō salutas
me cū semp imaginē meā p̃tereūdo salutes: sat
erus Gregori? genuculādo oranit ⁊ petiuit ve
niā corā p̃noīata imagine: ⁊ concessit post hoc
oib? genuculādo orātib? .iiij. p̃r nr ⁊ tot aue ma
ria bona intentiōe ⁊ pposito bono totiēs quo
tiens fecerint. xv. annoz indulgentias.

Ad scām Petrū ⁊ Marcellinū. anno natiui
tatis dñi. M. cclxvi. inditiōn. xiiii. die. x.
mēsis Aprilis Alexāder cōsecrauit hāc eccliaz
sanctoz Petri ⁊ Marcellini. ⁊ vtrūq; altare. et
reposuit in maiori altari de reliq;is p̃noīatoz
sc̃toz. ⁊ plurimoz sc̃toz quoz noīa bene legi
possunt in sculptura apud ostiū ecclesie. Con/

cessit ipi eccleie a dicta die consecrationis usq; ad
octavas singulis annis indulgentiam triu an
noꝝ ⁊ triu q̄dragenaz: ⁊ deinde trāstulit dictā
indulgentiam de dicta die in feriaz sc̄daz post
dñicā. ij. q̄dragesime: qua die addidit indulgē
tiam vnus anni ⁊. xl. dierum. Titulus cardin
nalis. Statio in. xl. est.

Ad quatuor Coronatos bt̄s Leo. iij. papa
sub maiori altari recodens collocavit cor
pora sc̄toꝝ martirum Claudij Nicostini. Sim
pbronij ⁊ plurimoz sc̄toꝝ noia sculpta sūt cir
ca p̄nominatū altare. ⁊ etiā alioꝝ corpa sc̄toꝝ
quoz nomina deo cognita sūt. Item anno in
carnationis dñi nr̄i Jesu xp̄i M. cxi. Inditionē
iij. v. Idus Maij dñs papa Pascalis. ij. p̄ti
ficat⁹ sui anno iussit cauare sub altari qd̄ pri⁹
cōbustū ⁊ cōfractū fuerat: ⁊ inuenit duas con
chas: vnaz porphiretiaz ⁊ aliā ex cōpromisso
in qb⁹ erant supradictoz corpa sc̄toꝝ. In ter
c̄ia ho die iussit vndiq; munire cōchas ⁊ desu
per renouare altare ad memoriam ⁊ honorem
sanctorum ⁊ laudem domini nostri Jesu cristi
Statio: titulus ⁊ sedes cardinalis.

38

Ad sanctum Clementem est claustrum fratrum ordinis
Ani sancti Ambrosij. Sub altari maiori re-
quiescit corpus sanctissimi Clementis pape et martiris
quod translatum fuit de ciuitate Cersona transpor-
tum maris in hanc urbem per christianissimum et clemen-
tissimum Justinianum imperatorem: et hic multorum
aliorum sanctorum sunt reliquie et multe indulgentie
concessae per summos pontifices: maxime per sanctissimum
Gelasium papam quotidie illuc venientibus .xl. annorum
et totidem quadragenas veniens suorum indulget pecca-
minum de gratia speciali. et in .xl. duplicantur. Itaque
sepe dominus alexander papa .iiij. ad honorem sancti igna-
tij martiris cuius corpus in proprio altari reque-
scit per suum privilegium concessit et largitus est terciam
partem omnium peccatorum. **Statio:** titulus cardinalis.
Et habet in serie pontificum Romanorum quod Jo-
hannes anglicus post Leonem sedit annis .ij. me-
sibus .v. diebus .iiij. vacavit sedes mense vno: ut as-
serit femina fuit et iuuenili habitu ab amasio
suo Athenis ducta in diuersis scientijs tantum per-
fecit ut rome tandem legeret triennium et magnos
magistros discipulos haberet: nec aliquis sibi par ibidem
inueniret: magne itaque scientie et opinionis existens

in papaz p̄corditer ellgit̄. s; i papatu p familia
rē ipregnat̄. vey t̄ps p̄t̄ ignorās de sctō petro.
in lateranū tēdēs āgustīata pepit̄ iter coliseū r̄
sctm̄ clemētē r̄ ibidē vt dī m̄tua fuit. hanc v̄b̄
as qñ papa obliq̄t dī a plerisq; q; p̄pter detesta
tionē facti hoc fiat: nec ponit̄ i cathalago p̄fū
si p̄pter muliez sexū q̄ztū ad hāc difformitatē.
Ad sctāz mariā nouā. ista ecclia origina ē tē
plō qd̄ dī eternitatis. In natiuitate cr̄isti
multa mirac̄la apparuerūt. Tēplū pacis rome
p̄structū vt dicit Innocen. iij. p̄pter pacē q̄. xij.
annis Rome fuit: q; apollo Rome p̄sult? respō
dit nō casuz donec pareret. Hgo fundit? ea nō
cte corruit. Itē in dicta ecclia ē vna imago btē
virginis in vno tabernaculo: quā btūs Lucas
discipul? xp̄i depinxit in Troade grecie. quam
angel? de franga panis secū Romaz detulit in
supradictaz eccliaz. q̄ tpe Honorij. iij. tota p̄ in
cēdia p̄sūpta dispositiōi istī? imaginis nulla le
sio facta fuit. Sūt i p̄noīata ecclia reliq;: v; de
fragmētis qñ dñs nr̄ Jesus xp̄s cibauit. v. mi
lia hoīm de. v. panib? ordeaceis. Sūt ibi infra
altare in chozo sepulta corpa sanctoruz. sancti

Aemasi] tribun] p[ri]s scti Iustini: scti Siphon
 riani: scti Olimpi: scti Exuperij: sctē Lucille: &
 multe reliq[ue] adducte de cimiterio scti Calixti.
 Est ibi sepulta q[ua]da[m] d[omi]na romana nobilis no[m]i[n]e
 Francisca deo deuota: cui[us] sepultura est cancel
 lata ferro & deaurata: q[ua] vsq[ue] buc nō est canoniz
 ata: n[on] nomē ei[us] in libro vite. Titul[us] cardinal.
Ad sctm Cosmam & Damianum. In ista ec
 clesia ponunt[ur] infrascripta metra arte mus
 saica superius in pariete.
 Aula dei claris radiat speciosa metalli.
 In qua plus fidei lux preciosa micat.
 Martiribus medicis populo spes certa salutis
 Venit & ex sacro creuit honore locus.
 Obtulit hec d[omi]no felix antistes dignū.
 Munus & ethera viuat in aere poli.
 Quicūq[ue] visitauerit istā venerabilē sctō[rum] mar
 tirū Cosme & Damiani eccl[esi]az hab[et] o[mn]i die M.
 ānos de indulgētia data a Greg. pa. primo. & ip[s]e
 bt[us] Greg. p[ro]secrauit altare mai[us] isti[us] eccl[esi]e et
 posuit sub illo altari corpa sctō[rum] martiruz Cos
 me & Damiani & plurimoz corpa sctō[rum] quozū
 no[m]ia habent[ur] in vna tabula circa p[re]dictū altare

Ad sc̄tāz Mariā libera nos a penis inferni
sc̄tūs Silvester Ro. p̄ōrifex a quo Cōstāri
nus impator a lepra liberat⁹ ⁊ baptizatus cōse
cravit hūc locuz q̄ capella bt̄e virginis vocat̄
libera nos a penis inferni. ad quē locū oib⁹ et
singulis veniētib⁹ ⁊ elemosinā largiētib⁹ vere
penitētib⁹ ⁊ cōfessis. xi. milia annos de indul
gentia ꝓcessit. ibiq; draconē ligatū subtr̄ terrā
ꝓ. cl. passus: cui⁹ vllulat⁹ ⁊ fremit⁹ ꝓ astantes
sepe ⁊ sepius audiūt: posuit ⁊ locavit.

Ad sc̄tāz Mariā de ꝓsolatiōe est imago bt̄e
Marie q̄ multa fecit miracula: ⁊ est i eadē
ecclia plenaria remissio oīm ꝓctōꝝ: in die dñi/
ca secūda mēsis Junij a ꝓrimis vespis vsq; ad
sc̄das vespas a papa Sixto. iij. cōcessas.

Ad sc̄tāz Mariāz de gr̄a. Dic est vnū hospī
tale vbi quotidie fiunt elemosine infirmis
⁊ egrotantibus ꝓ societatem Romanoz.

Ad carceres bt̄i Petri apli retro Capitoliū
In hac venerabili ecclia cōcessa est a sum
mis p̄ōrificib⁹ vere penitentib⁹ ⁊ cōfessis visi
tantib⁹ dictam eccliam ac largientib⁹ snas ele
mosinas quortidie terciē partis remissio oīm

48
peccatorū 7. cc. annorū indulgētia. Necnō volue
rūt dicti summi pōtīfices dictā indulgētiā
in dieb⁹ festiuis duplicari. Itē in dicta ecclia
est fons q̄ miraculose apparuit qñ bti apli Pe
trus ⁊ Paulus stabāt in dicto loco incarcerati
de cui⁹ fonte aqua baptizati sūt p̄ man⁹ dicto
rū aploꝝ sc̄tūs processus ⁊ sc̄tūs martinian⁹ q̄
custodiebāt in carcere dictos aplos. Corpa v̄o
dictoꝝ martirū sepulta sunt in dicta ecclesia.

Ad sc̄tū Adriānū retro capitolū ⁊ p̄pe an
no dñi M. cc. xviii. pōtifi. dñi Gregorij pa
pe anno. j. inditiōn. j. mēse ianuarij. die. xviii
inuēta sunt corpa btōꝝ martirū Marij ⁊ mar
the ⁊ reliquie sc̄ti Adriāni sub maiori altari. ⁊
corpa sc̄toꝝ triū pueroꝝ i absidie supra colūnā
recōdita per magistrū Pelagiū ep̄m Albineū.
⁊ dñm Stephanū eiusdē ecclesie dyaconū car
dinalē cū clericis ipsi⁹ ecclesie. videlicet p̄sbite
ro Bartholomeo: p̄sbitero Paulo diacono ro
ma. noīa plurimorū ep̄oꝝ subdiaconorū ⁊ cleri
coꝝ ⁊ reliquiarū patēt i vna sculptura i choro
isti⁹ ecclie. Itē ad supplicatiōnē dicti dñi Ste
phani cardinalis p̄sbiteri Pauli ⁊ oliuerij dñs

f

Gregorius papa .xi. hanc ecclesiam dedicauit.
Actum die mense indictione vt supra.

AD sc̄m̄ narcū in regiōe pinee s̄t multe ve
nerabiles reliqe q̄ festiuis dieb⁹ ponūt su
per altare in vna capsula. q̄z noīa parēt ī vna
cedula circa ip̄am capsulam vt vnusquisqz deu
ot⁹ legere possit: quā eccliaz Paul⁹ pa. ij. a sū
daiūto renouauit: maximisqz indulgētis eā
dotauit: v3 oēs ⁊ singuli q̄ eādē eccliaz in octa
ua scr̄ssimi corpis dñi nr̄i iesu xp̄i ⁊ in epipha
nia dñi a. j. vesp̄is vsqz ad. ij. vesp̄as inclusiue
eriā q̄ a feria. ij. maioris ebdomade sc̄tē nucu
pate p̄xime secutura vsqz ad feriā terciā resur
rectiōis dñice īmediate sequēte trib⁹ cōtinuis
aut interpellatis dieb⁹ saltē semel in die. p̄sona
liter ⁊ deuote visitauerint annuatim. ⁊ p̄ sp̄ua
lib⁹ ac t̄palib⁹ ip̄i⁹ ecclie ornamētis hmōi ma
nus porreterint adiutrices oīm suoz pctōrum
plenariā remissionē ⁊ indulgētiaz p̄sequantur
AD sc̄os ap̄los in regiōe colūne. Hec est ve
nerabilis ecclesia in honozē. xij. ap̄loz pri
mo a Cōstantino fundata. ⁊ postmoduz ab he
reticis fuit destructa. Pelagius ⁊ Johannes

summi pōti. eaz in gradū pristinuz restaurātes
multoz sctōz corpib⁹ ac indulgētis exornaue
rūt: corpib⁹ aploz philippi ⁊ Jacobi minoris
in altari maio:ī recōditis: in dextera pte euge
nie xginis ⁊ alioz martiū corpa: ī sinistra x
corp⁹ Sabini mar. iris colobiū btī thome aplī
altaria sacra seruant pedē philippi. brachium
sancti Jacobi zebedei. Costā laureñ. spatulaz ⁊
brachium sancti Blasij. btōz aploz martiū su
pza posita fenestra reponit semp in. vj. feria. iij.
tqm. ⁊. v. feria dñica in albis. ac in dñica q̄ can
tatur Canite tuba. Statio est in ea p̄ma kal.
mai ⁊ in sup: adictoz sctōz solēnitatib⁹ remis
siōib⁹ a pōtificib⁹ romanis cōcessis satis dīno
sci p̄munita. Statio in. xl. sedes ⁊ tūcul⁹ Car.
AD sanctā mariā in via lata in regiōe Tre
gi. In ista ecclīa est oratoriu⁹ in quo btūs
Lucas depinxit q̄tuor imagines xginis glori
se: vnaz ad sui deuotionē in eo statu quo beat⁹
lucas habuit noticiā ip̄i⁹ xginis bñdicte: idō
cū annulo in dīgito depinxit: q̄ manet vsq̄ in
hodiernuz diē in dicto oratorio. ⁊ qz multa mī
racula btā xgo maria in dicta imagine opera

bañ xpiani ad eā cōfluētes ad dictā ecclesiā ve
niebant ⁊ refecti grā leti ad ppria reuertebāñ
Vocabat̃ aut̃ oratoriū scti Pauli ⁊ Luce.

AD sctm̃ Marcellū i regiōe Tregi. In ista
ecclesia est monasteriū seruoꝝ btē vginis
Est in ista ecclesia vna sepultura porphiretica
in qua recōdita sunt corpa sctāꝝ virginum et
martirū Digne ⁊ Merite: ⁊ brachium scti Ma
thei apli ⁊ euāgeliste: que oīa tpe sctissimi dñi
nri pape Calixti .iiij. aplico Romano visa sunt
Hic est sepulta sctā Felicitas cū .viij. filijs Sta
tio: titulus cardinalis ⁊ sedes est.

AD sctm̃ Siluestrū in regiōe Colūna requi
rescūt corpa sctōꝝ ⁊ sctāꝝ quoz noticia na
talicioꝝ patet in vna sculptura lōga. Ostēdit̃
in ista ecclia caput scti Jo. baptiste. relique scti
Laurētij. vna pecia de cappa scti Frācis̃ci. Et
plures alie relique in die scti Jo. bap. ⁊ scti Sil
uestri. quaz oīm noīa in ostensione renelant̃.

AD sctm̃ Laurētii in lucina in regiōe cāpi
martis. āno incar. do. M. cccvij. pōti. dñi
Celestini. iiij. pa. āno ei⁹. vj. inditiōn. xiiii. mē
sis maij dedicata fuit hec ecclia p man⁹ eiusdē

52
Celestini cū quo iterfuerūt archiep̄i Ebozaceñ
ac Ceretineñ. Sipōrin⁹ ep̄s albīneñ. Octauia
n⁹ hostieñ. Petr⁹ portueñ. Jobānes viterbieñ.
Nicola⁹ simphonieñ ⁊c. ⁊ tota curia cardinali
um: p̄sīdēte huic ecclīe Cinthio cardinali. Fa
cta est aut̄ hec dedicatio ad honorem dei ⁊ b̄ti
Laurētij martiris cū deuotiōe toti⁹ pplī Ro
mani ⁊ adiacētū populorū cū tanta solēnitate
⁊ gloria q̄zta hactenus nec recognita nec visa
fuit. De sūt reliqe q̄ recōdite sūt sub altari ma
iori. due ampolle cū adipe ⁊ sanguie sctī Lau
rētij ⁊ vas plenū de cremata carne sctī laureñ
Gausape quo angel⁹ tersit corp⁹ ei⁹. Craticula
sup̄ q̄ assat⁹ fuit sctūs Laurētī⁹. Et corpa b̄tō
rū martīz Alexandri pape Euentij Theodoli
Seuerine p̄oriani Eusebij Vincētij Peregrī
ni ⁊ Gordiani. nomina plurimorū sctōz ⁊ reli
quie in dextera pte chozi patēt literis sculptis

AD sanctū Triphonē est ecclesia contigua
ecclesie sancti Augustini. Estq; statio ibi
in quadragesima ⁊ indulgentia.

AD sctm̄ Augustinū in regiōe Cāpi martis
est vna ecclesia noua nunc a fundamētis

pulchre erecta et constructa. hic est sepultura sancte
Monice. Estque caput sancte Monice et sancte Ruffi
ne. Hic est principalior imago inter omnes quam san
ctus Lucas depinxit quae semper quocumque ierat
secum portavit. Et repta est in sepultura sancti Lu
ce circa caput eius. Et vocatur sancta maria uirgo
virginum et mater omnium. Etiam per totam urbem
romonam claruit miraculis tempore Innocentij pa
pae viij. anno domini nostri iesu christi. M. cccc. lxxxv.

Ad sanctum Apollinarium requiescunt corpora san
ctorum martirum Eustratii Hardarii Eu
genij Orestis et Auxentij sub altari maiori Sta
tio in quadragesima. sedes Cardinalis.

Ad sanctam Mariam de populo ad portam flaminiam
illud nomen venit isto modo et ortus habet
ut patet ex infrascriptis. Tempore pape pascalis ubi
nunc altare maius est erat quaedam arbor nucis alias
arbores in altitudine precellens. in qua demones
corpus Aeronis custodientes latitabant. qui omnes
erant seuntes per portam istam prociatas flaminias
trucidabant et penitus suffocabant. Audiens
autem hoc sanctissimus predictus papa pascalis omni populo
indixit ieiunium. Etenim clero in oratione persistens

Deuote supplicando vt de⁹ ⁊ beata **M**go maria
dignaret^r pplm romanū a tā inhumanissima ⁊
terribile peste liberare: ac cui placeret qd faciē
dū misericorditer relaxaret. cui tertia nocte ap-
paruit beata **M**go bis alloquēs **M**bis dīcēs. Pa-
scalis surge egredere ad locū q flaminea porta
vocat^r iuxta quas nucis arbores reperies alias
arbores lōgitudine pcellēte: quā pcedere facias
⁊ penit⁹ eradicare ⁊ i eodē loco meo noīe facias
ecclīaz fabricari. q cū euigilass; statim ad dictū
locū accessit pgregata ppli multitudine ac cle-
ri ⁊ p̄latorū pcessionaliter ⁊ dictā arborē pcepit
incidi atq radicē⁹ eradicari: mox vt eradicata
extitit vbi ip̄e manib⁹ pprijs altare fūdauit ⁊
postmodū in sui psecratōe certis reliqis inignū-
uit ⁊ misericorditer idulgētijs pmulgauit: in
cui⁹ psecratōe omib⁹ deuote accedētib⁹ ⁊ suas
elemosinas largiētib⁹ iuxta suarū viriū possibi-
litate supradict⁹ pa. pascalis pcessit a feria vj.
post terciā dñicā qdragesime vsqz ad octauam
pasce p quolibz die mille annos ⁊ totidē qdra-
genas ob reuerentijs virginis gloriose quā **S**i-
xtus pa. iiii. de nouo a fundamēto renouauit:

eāq; maximis indulgētijs dotauit. v; oēs ⁊ sin-
guli. q; eādē ecclesiā i natiuitatis: purificationē
annūciationē: visitationē ⁊ assūptiōis marie vir-
ginis festiuitatib; a primis vespis vsq; ad .ij.
vespas singlis earūdē festiuis dieb;. Et q̄libet
die sabbati singulaz ebdomadaru. xl. plenariā
oim suoz pctōz remissionē ⁊ veniā cōsequat̄.
In eadē ho ecclesia sūt q̄z plures venerabilissi-
me reliqe q̄z noia nimis lōgū esset enarrare.

Ad scāz Bibianā loc; q; vocabat̄ antiquo
tpe vsipiliati: moderno tpe monasterium
scē Bibiane. Itē anno a natiuitate dñi M. bo-
nozi; pa. iiij. āno. vii. pōtificatus sui mēse mar-
tij. vi. feria añ dñicā de passiōe cū magna solē-
nitate ecclesiā hāc in honozē btē Bibiane vgi-
nis ⁊ martiris cōsecrauit. remissionē triū an-
noz ⁊ triū q̄dragenaz a die cōsecratiōis quā
tercia die añ ipam dñicā de passiōe statuit ce-
lebriandā vsq; ad octauā ipi; annuatim singu-
lis dieb; ad eā deuote veniētib; indulgēdo In
loco isto plātauit scā Bibiana vnam herbam
qua puluerizata hoies a morbo curāt caduco
Quo suscipiēd; est iste puluis ponit̄ i scriptis

Fuerunt in isto loco sepulta .v. milia corpora sanctorum
martirum ab usque paruulis et mulieribus: et ibidem est
indulgentia maxima: ut in cronica veraciter
enarrat. Sunt etiam ibi sexcentorum milia annorum
indulgentie in festo omnium sanctorum. Statio in .xl.

Ad sanctum Eusebium est monasterium in quo sunt
viij. M. dccc. et liiij. quadragene vere indule
gentie concessae omnibus visitantibus et manibus adiu
trices porrigentibus. nomina multorum sanctorum quorum
corpora sunt in ista ecclesia sancti Eusebii recodita
possunt in vna tabula scripta sanctorum ordine legi
Statio: titulus cardinalis.

Ad sanctum Matheum in via ubi progreditur de
sancto iohanne in laterano ad ecclesiam sancte
Marie maioris: ibi sunt mille anni indulgentiarum
et totidem quadragene et remissio septime par
tis omnium peccatorum: quas confirmauit papa hono
rius Alexander et Innocentius.

Ad sanctum Iulianum ex opposito ecclesie sancti eu
sebii. Hic prope videntur adhuc ab antiquo
idolorum imagines posite. Sunt in ecclesia pro noia
ta sancti Iuliani fratres carmelitarum. Notandum est
quod ibi fit vna aqua benedicta cum reliquijs sanctorum

Juliani et alberti qui curat omnes febriçitates: etiã
alias infirmitates qui ieiuni sumunt cum tribus
pater noster et totidem aue maria ad laudem omnipotentis
dei. gloriose virginis Marie et sanctorum Juliani
et alberti. vel unam missam ad honorem preno-
minati sancti Alberti legant vel legi faciant.
Quorum festiuitates sunt septima die Augusti.

Ad sanctum Uirum ad macellos. in ista ecclesia
est unus lapis marmoreus ferreo cancello cir-
cudatus. super quo trucidata seu interfecta sunt vi-
tra milia corpora sanctorum martirum. Dabetur quod in pre-
dicta ecclesia. vij. milia annorum et roditez quadrat
dragene. Item in supradicta ecclesia habentur talis
gratia pro meritis sanctorum martirum Uiri et Modesti ac
Erescentie quod quicumque fuisset lesus ab aliquo
cane rabido vel rabioso vel a quouis alio ani-
mali cum pane tincto in oleo sancti Uiri demum
comesti a patiente liberatur.

Ad sanctam Praxedem: tribus sanctissimi ac be-
atissimi apostolici domini pascalis pape introdu-
cta sunt veneranda sanctorum corpora in hanc sanctam et
venerabilem basilicam beate christi virginis Praxedis: qui
predictus pontifex diruta et cimiterium seu corpus

45
facēta auferēs sub altari summo ppijs mani
bus collocavit i mēse Julij. die. xx. inditiōn. x
In capella libera nos a penis inferni ⁊ ort⁹ pa
radisi est colūna in q̄ ligat⁹ fuit dñs nr̄ iesus
xps in passiōe sua. ⁊ sup dicta colūna sūt corpa
sctōꝝ martiꝝ Valētini ⁊ Cenonis. ⁊ in medio
capelle sub lapide rotūdo sūt corpa. xl. marti
rū. ⁊ in sinistra manu sup quē positū est plūbū
cū quo colūna fuit mutata quē mulieres tan
gūt ex quo mulieres nō possūt intrare capellā
sub illo lapide sūt sepulti. xi. sūmi pōtificates ⁊
sūt indulgētie quotidie. xii. milia anuoz ⁊ toti
dē q̄dragenaz ⁊ terciē ptis remissio oim pctō
rū. In medio ecclie vt i ferꝝ circūdat lapidē ro
tūdū sub illo lapide dī esse sāguis sctōꝝ marti
rū quē btā praxedis cū q̄dā spōgia colligēs in
būc puteuz lapide rotūdo ꝓclusum infūdebat ⁊
multa sctōꝝ corpa in xpo zelauit ꝓ quoz meri
ta ꝓcedat nobis deus celoꝝ regna. Itē in hac
supradicta venerabili capella ē altare sup quo
Pascalis pa. ꝓdictus celebrauit quāq; missas ꝓ
quadā anima defuncta. quibus finitīs visibili
ter vidit illam deferre beatāz vīginem in gre

inso omnipotentis dei: vñ euidenter patet in pari
ete dicte capelle sup fenestraz ferreas: quo viso
miraculo auctoritate aplice dimisit q̄ siqs ce
lebrari fecerit extrahat vnã aiaz de purgatorio

Ad sc̄m̄ Martinũ in mōtib⁹ tēporib⁹ dñi
Sergij pape iunioris in sacro altari beati
Siluestri p̄sulis ⁊ beati Martini cū beatissimo
Fabiano ⁊ Stephano ⁊ Sottere martirib⁹ ac
summ̄is p̄tificibus insimulq̄ Asterio cū san
ctissima filia ei⁹: sc̄oq̄ Ciriaco ⁊c. De sanctor
rũ pluribus habet̄ sculpta in marmore ad dex
teram partē chozi summi altaris istius p̄no
minate ecclesie inclite. Item isti sequentes ver
sus sunt scripti literis aureis siue opere musa
ico triplici circulo in circuitu parietis supra
summũ altare istius ecclesie.

Sergius hanc cepit p̄sul quaz cernitis aulam
Romane sedis diuino tactus amore.

Cenobiũ sacrũ statuit monachosq̄ locauit.

Regina qb⁹ Martin⁹ ouans Siluester ⁊ alm⁹

Qui moriens nullũ potui cōferre decorem.

Perficit solers melius q̄z ante manebat.

Qui dño assiduas valeant p̄soluere laudes.

96

Prefulgent gaudentq; sicq; cum christo.
Sed mox papa leo quartus ut culmina sumpsit
Atq; pie totam picturam ornavit honeste.
Talibus ut donis quorum tempore meritis.
Hec tempore dicata choruscant.

Ad sanctum Ciriacum retro Termas est una ecclesia
Alia nunc ruinata ubi quondam erat statio et in
dulgencia: quae omnia tempore Sixti pape. III. translata sunt
in ecclesiam sancti Quirici apud turrinam milicie.
Instaurata videlicet Quiritum cum matre Julita.
Que fuerunt longa diruta templa die.
Principe sub Sixto delubris nulla vetustas.
Hic reficit pontes menia templa vias.
Sunt sub altari maiori recodite relique de plu-
ribus martiribus: quorum nomina habent scripta
apud predictum altare.

Ad sanctam Susannam apud Termas ibi sunt se-
pulta sancta Susanna et eius profrater. Est ibi clau-
strum ordinis sancti augustini. Statio. titulus Car-

Ad sanctam Potentianam. In ista ecclesia sancte
Potentiane sororis sancte Praxedis regescunt
ultra tria milia corpora sanctorum martirum in cimite-
rio priscille. et papa Simplicius consecravit hanc

ecclesiā: ꝓcessit ꝓ quolibet corpꝛ deuote eā riss
tātibꝫ indulgētias vniꝫ anni ꝫ vnaz ꝫdragenaz
ꝫ terciꝫ pris ꝫctōꝫ remissionē ꝫa. Celestinꝫ Bo
nifaciꝫ Clemēs Gregoziꝫ Urbanꝫ Alexāder: q
libet istoz ꝫcessit: q̄ oi die ponūt scripta ī vna
tabula ꝫlegi pleniꝫ possunt Itē in ꝫrima capel
la huius eccleie retro summū altare versus meri
diē celebravit sctūs Petrꝫ ꝫrimā suam missam
Et in maiori capella versus meridiē est puteꝫ:
in quo recōditꝫ est sanguis triū miliū martiꝫ
ꝫ in ea capella vocata scti pastoris q̄daz sacer
dos missaz celebrans in festinatōe diaboli agi
tatꝫ in eleuatōe sancta dubitabat ibi esse verꝫ
corpꝫ xp̄i: ꝫ statim hostia ab altari sup lapidez
marmoreuz cecidit. sacerdos videns miraculuz
pauit ꝫ manibꝫ maxima cū reuerētia hostiā su
scepit: que ibi supra lapidez sue magnitudinis
reliquit miraculose signum qđ adhuc vsqꝫ tꝫꝫ
videtꝫ vbi est parua craticula: ꝫ ex hoc miracu
lo sacerdos credidit qđ antea dubitabat. Titu
lus ꝫ sedes cardinalis est.

Ad sanctaz Indolaz est claustrꝫ mulieꝫ in
qđ raro intrant peregrini ꝫ alij homines.

Ad sc̄m̄ Uitalē est vna eccl̄ia p̄ papam Si
rtū .iiii. p̄o. ma. restaurata tpe suo anno iu
bilei. Est statio ⁊ titulus cardinalis.

Ad sc̄m̄ Laurētiū palisperne intra palacia
Decij impatoris ista eccl̄ia ē p̄structa. Dic
est loc⁹ martirij vbi assat⁹ est bt̄s Laurētius
sepulturaq; existit bt̄e brigitte q̄ fuit regina re
gni Suetie: ibi in p̄noīata ecclesia sancti laurē
tij plures reliqe ostēdūt ī feria .v. q̄dragelime
q̄ noīa habēt in vna tabula scripta. vna pars
craticule. vnū brachium sancti Laureñ. Itē in
vno cristallo carbonēs certī q̄ clare ⁊ lucide vī
deri possunt. qb⁹ assat⁹ est bt̄s Laureñ. etiaz
ossa eiusdē. Statio in .xl. est claustrū mulierū

Ad sanctā Eufemiā. ista eccl̄ia est in medio
istaz eccl̄iaz sc̄tē Potētianez sc̄tī Petri ad
vīncula inferi⁹ in strata vbi itur ad mariā ma
iorē est claustrū muliez: q̄ p̄noīata sancta Eu
femia p̄iecta fuit in puteum in quo serpētes ⁊
scorpiōes erant a qb⁹ gr̄a xp̄i illesa exiuit.

Ad sc̄m̄ Laureñ in carceze in eadē strata q̄
p̄nominata eccl̄ia sc̄tē Eufemie est p̄pe Di
citur etiam ad sanctum laurentium ad fontes

Est etiã claustrũ monialiũ. Ibiq; sanctus lau-
rentius sanctũ Ipolitũ ⁊ lucillũ baptizauit et
eos fidem chzistianã docuit.

AD sc̃m petrũ ad vincula in monte. Hic est
Car. titul⁹ ⁊ sedes. De reliquijs isti⁹ eccle-
sie ⁊ indulgentiis infra scripta metra expr̃ hũt
Hoc domini templũ Petro fuit ante dicatum.

Tertius antistes Sixtus sacrauerat olim.

Civili bello destructũ post fuit ipsum.

Endoxia quidẽ totũ renouauit ibidem.

Pelagius rursus sacrauit papa beatus.

Corpora sanctorũ condens ibi machabeorum

Apposuit petri preciosi vinculi ferri.

Illustris mulier que detulit ab iherusalem.

Et quibus est petrus neronis tempore vincit⁹

Augusti mensis celebrãt festa kalendis.

Quiq; huc accesserint lauant̃ crimina cuncta

Itẽ de his ⁊ pluribus reliquijs ponit̃ pulchre

in tabula vbi plenius quisq; potest intelligere

AD sanctã Mariã Ara celi prope capitoliũ

in mōte qui dicebat̃ Tarpeius mons vbi

ascenditur per grad⁹. c. ⁊. xx. vbi nũc illa eccle-

sia est fuit palatiũ Octauiani: cui Sibilla quẽ

59
Romani ut deū adorare volebāt. circulū aureū
circa solē ostēdit. ⁊ in eo virgīnē puerū gestan
tē in gremio dicens. Hic maior te est. Post cō
struxit ibi vnū altare ⁊ vocauit ara celi: oblati
onē fecit ⁊ adorauit vnigenitū dei filium. Ad
istū altare ponūt isti versus sculpti in medio
duarū colūnarū marmorearū. Luminis hanc al
mā matris q̄ scādīs ad aulā. Cūctarū primaq̄
fuit orbe sita. Aras qđ cesar tūc struxit Octa
uian⁹. Hāc aram celi sacra cuz proles pater ei.
Sūt in ista ecclīa infra scripte reliq̄e. Est ibi se
pulchrū sc̄tē Helene q̄ fuit mater Cōstātinī Hic
sepult⁹ ē sc̄tūs Nabūd⁹. sc̄tūs Arthemī⁹: sc̄tūs
Nabūdātī⁹. Ibi ē vna imago btē Marie ṽgīs
quā sc̄tūs lucas depinxit in ea dispositōe ⁊ for
ma dū stetit ad crucē dñi nrī Jesu xpī. de cui⁹
virtute possunt legi in vna tabula posita circa
istā imaginē miracula multa. Itē ante choꝝ ē
vn⁹ lapis vbi parua cancella rotūd⁹ posīt⁹. de
quo lege istos versos Xpīcole cūcti deuota mē
te tenete Tpe Gregorij sculptus est lapis iste
Angelicis pedibus ex bonitate Ihesu Sunt in
ista ecclesia fratres ordinis sancti Francisci.

Ad sc̄tos Angelos in regiōe sc̄ti angeli: ibi
sepultus est sc̄tus Simphoziosus cuz suis
socijs. Ibi sūt etiā reliqe que ponunt̄ in dieb?
festiuis. Qui romane vrbis est Senato: omni
anno offert huic ecclesie vnū calicē.

Ad sanctā Mariā sup Mineruā in regione
Apinee. in ista ecclia sūt fratres ordinis sc̄ti
Dñici. Hoīs istī? ecclie ratio patet in his versi
bus sequētib?. Roman? hic ppl̄s delirādo colu
it mineruā. Nūc ibi xp̄icolā colit ortodoxa ma
riam. Illi? iam deperijt vndiq; sapiētia fallax.
Vera per hanc mundo regnat sapientia xp̄us.
Illa subacta iacet hec sublimissima regnat.
Illa suis penā hec nobis pzemia confert.

Sūt in p̄nomiata ecclia infra scripte reliqe. De
crinib? ⁊ vestimētis bt̄e v̄rginis. De trib? pa
triarchis Abrahā Isaac ⁊ Jacob. De Daniele
ppheta. Itē societas Romanoꝝ ciuiū multas
elemosinas ibi facit orphanis ⁊ pauperibus.

Ad sanctaz Mariaz rotundaz olim templū
hoim ydoloꝝ erat: nūc in honozē bt̄e v̄rgi
nis est dedicata ⁊ cōsecrata ⁊ oim sc̄toꝝ. tertia
⁊ septima die mēsis maij est statio ⁊ p̄donātia

47

In diebus festiuis beate virginis et omnium sanctorum est
statio et perdonantia. In choro sub altari sunt
sepulti sancti Rasmus et Anastasius.

Ad sanctam Mariam magdalenam in regione
Columnne: ibi societas Confalonis multa
opera penitentiae facit.

Ad sanctum Eustachium in regione sancti Eustachii
Anno incar. do. M. cxcvi. et anno. vi. Celesti
ni. iij. pa. indition. xliiij. in dominica que dicitur Mo
dicum: dedicata est ecclesia sancti Eustachii cum tribus
altaribus: et constructa per dictum papam coadiutores
fuerunt hi episcopi. Octavianus hostien. Petrus gal
locia portuen. Johannes Albanen. Petrus archi
episcopus ageren. nomina plurimorum episcoporum assistentium po
nunt in sculptura instrumenti. In eadem ecclesia sunt
be relique: de ligno sancte crucis domini. de sanguine
ipsius. de spinea corona. de vestimentis eius. costa
sancti Andree. de carbonibus sancti Laurentii. de re
liquiis sancti Eustachii. Teopiste uxoris. filiorum
Teopiste et Agapiti. ponunt etiam certe capselle
cum reliquiis in festiuitatibus.

Ad sanctum Saluatorem apud Campum martis
Circa templum martis. Hic est vna imago

saluatoris que dicitur pietas.

Ad sanctam Mariam motis celi in regione Regule. hic sepulta est sancta Simpha virgo. sanctus Mancilianus episcopus: apud istam ecclesiam sunt notabiles reliquie et indulgentie.

Ad sanctum Martinellum in regione Regule. Gualterus monachus sancti saluatoris Ratine. tempore Honorij. iij. pape a fundamentis reedificauit ecclesiam istam. Hic est de vestimento et tunica quam beata virgo fecit et contexit filio suo Iesu christo et creuit secum.

Ad sanctum Andream in eodem regione in medio vie Capite Flore et platee iudeorum. In anno a natiuitate domini M. ccc. xlvii. fuerunt inuenta digna reliquie in vna pelui et vno vitro que steterunt plus quam .cc. annis in isto loco sicut patefaciebat scriptura cum istis reliquijs reperta.

Ad sanctum Blasium ad annelluz in regione Regule. Hic est annulus sancti Blasij quem detulit in dignitate episcopali in manu sua. Suntque plures reliquie in ista ecclesia que in die sancti Blasij et alijs festiuitatibus videri possunt.

50
Ad sc̄t̄z̄ Barbaram in regiōe Parionis: in
maiori altari istius ecclesie sunt posite iste
reliquie. De capite ⁊ velo sc̄t̄e Barbare. De ve/
stimento virginis Marie ⁊ Bartholomei apo/
stoli. Margarethe Felicis Lotitij X̄p̄oferi Se/
bastiani Alexij Marij Marthe. De interula
Dalmatica sc̄ti Laurentij. Ap̄loꝝ Philippi ⁊
Jacobi. Petronelle. De capillis sancte Marie
magdalene. De plurimoz sc̄toꝝ reliquijs ⁊ in/
dulgentijs habet̄ in scriptis ad altare maius
Etiam scribit̄ legenda beate Barbare metricę
pulchre posita.

Ad ecclesiaz sc̄ti Jacobi Hispanoz nūcupa/
ta de vrbe ꝓcessit papa Innocēti⁹. viii. ple/
nariā remissionē oīm ꝓctōꝝ oīb⁹ ⁊ singulis q̄
eandē ecclesiā in festo eiusdē sc̄ti Jacobi apli a/
primus vesp̄is vsq̄ ad occasum solis diei ipsi⁹
festi deuote visitauerint annuatim.

Ad sanctā Mariam de anima est hospitale
Atheutunicoꝝ: ibidē cū maxima deuotione
ac diligentia celebrant̄ diuina: ⁊ sūt multe in/
dulgentie. Cuilibet quoq̄ Almano vtriusq̄ se/
xus tribus noctibus traditur hospiciū. ⁊c̄.

Ad sanctaz Mariaz de pace quaz Sixt⁹ pa
pa q^{rt} de nouo a fūdamēto edificauit eā
q^z maximis indulgētis dotauit. videlicet oēs
r singulī q^z eandē eccliaz singulis festiuitatib⁹
btē marie v^gis: v^z annūciatiōis: visitatiōis: ni
uis: assūptiōis: natiuitatis: cōceptiōis: purifi
catiōis a primis vespis vigiliē vsq^z ad occasuz
solis festiuitatū earūdē. necnō quolibz die sab
bati tot⁹. xl. p totaz diē deuote visitauerit pro
q^zlibz earūdē festiuitatū r dictaz diez sabbati
q^z p^zdictaz eccliaz visitauerint plenariāz remis
sionē r veniāz oim pctōz suoz cōsequant^r.

Ad sctm Laurētium in Damaso in regiōe pa
rionis apud Campū floze eccliaz istaz fun
dauit btūs Damasus primus r dicauit. Ponit^r
in festiuitatibus in vna capsula eburnea decoza
ta in qua plures capselle cū reliquiis sctōzum
quoz noia vna cū istis capsellis in vna cedu
la scripta ponunt^r. Etiaz vnuz biccerium gran
de vitreū: ex quo in die scti Damasi homies su
mūt potū ad honorē p^znoiatī scti Damasi. De
cui⁹ virtute oēs hoies cōfidūt de febriz se libe
raturus. Titulus r sedes cardinalis.

51
AD sc̄m̄ Blasii de P̄aneta i medio cāpi flo
re 7 p̄tis sc̄i Angeli i via q̄ dicit̄ flozida
via. De istiꝝ eccl̄ie indulgētia 7 reliq̄is isti 7 alie
plures versus dāt itelligere ibi in lapide x̄sus
portā sculpto. Hoc fuit inceptū renouari tpe tē
plū Urbis Alexādr̄i Romane p̄sul̄is anni. An
nus erat eiꝝ duodenꝝ 7 ip̄e sc̄os. Annꝝ millenꝝ
geminꝝ tūc septuagenꝝ. Tpe quo verbū ꝓcepit
virgo sup̄nū. Annꝝ in augusto currebat mēse
pusto. Sexta diadena fuerāt indictio dena Ab
bas dñs meritis 7 noie dignꝝ. Istā domū qdē
cepit ꝓpleuit 7 idē. Cōdidit hic lignū crucis ve
nerabile dignū. Et vestē diue genitricis ꝓpe
marie. Andree sc̄i Blasii Darieꝝ Crisanti.

AD sc̄m̄ Cellum in regiōe p̄tis vbi nunc
ista ecclesia est fuerūt edes patris sc̄i Cel
si qui cū sc̄o Juliano 7 Basilissa corporaliter
translatus est ad ecclesiā sancti pauli apostoli

AD sanctaz Maraz transp̄otinaꝝ. In ista ec
clesia cernunt̄ adhuc iste due colūne in q̄
bus b̄ti apl̄i Petrꝝ 7 Paulꝝ fuerūt ligati 7 fla
gellati: q̄s oēs homies possunt pro deuotione
quotidie attingere. Item in porta media istiꝝ

ecclie repereūt ista sculpta. Anno dñi. M. cccc.
tpe Grego. viii. pa. anno ei⁹. iij. mēse february
die. ij. flumen Tyberis creuit vsq; ad signale
crucis quod videt̃ in p̃fata porta.

Ad sc̃m̃ Jacobū in medio vie sc̃e ad sc̃m̃
Petrū ⁊ castelli sc̃i Angeli. Hic dicit̃ esse
lapis supra altare supra qđ oblat⁹ fuit xp̃us in
tēplo qñ Symeon eū susceperat in vlnas suas
⁊ dixit. Nunc dimittis seruū tuū dñe ⁊c.

Sistit̃ in templū puer ⁊ Symeonis in vlnas.
Acc ip̃it̃ cui danda quies. nā lumina serui:
Cōspexere deū clarū iubar om̃ibus ortū.

Ad sanctā Catherinā nō remote de platea
sc̃i Petri. Hic fuit claustrū mulierū. Ibi
est de oleo qđ d̃ sepultura sc̃e katherine fluxit
Etiā de lacte quod loco sanguinis fluxit de s̃a
cto corpe eius qñ decollata fuit

Ad sc̃m̃ spiritum est hospitale in quo fiūt
magne elemosine ⁊ misericordie infirmis
Etiā oēs orphani infantuli congregant̃ ibi ⁊
nutriūt̃. qđ hospitale Sixtus papa. iij. de no
uo a fundamento maximis structuris renoua
uit magnāq; fraternitatē i eodē ordinavit. ad

53
quã ip̄e se manu pp̄ria cū plurib⁹ cardinalib⁹
inſcripſit: ⁊ ꝑceſſit oīb⁹ ⁊ ſingulis q̄ intrant ⁊
ſe ad eandē fraternitatē inſcribere faciūt q̄ eli-
gere poſſint cōfeſſorē ydoneū q̄ eos abſoluere
poſſit ab oībus ꝑctis: etiã a calibus papalib⁹
ſedi ap̄lice reſeruatis ſemel in mortis articulo
⁊ in vita totiēs quotiēs oportunū fuerit. vt ple-
nius ꝑtinet in quadã bulla deſup facta. Eſtq̄
ꝑximã diē dñica Antonij ⁊ penthecoſtes ibi
ſtatio ⁊ idulgētia. Eſt ibi bzachiū ſcti Andree
Digit⁹ ſctē katherine: q̄ clare in monſtrantia
poſſit videri. ⁊ plures alię reliquie.

In capella Campi ſcti. Hic ſepeliūt oēs per-
regrini ⁊ paupes cuiuſcunq̄ generationis
Ad ſanctum Pancracium per portam aure-
am extra muros tranſyberim. Iſta eccle-
ſia circumquaq̄ lapidibus porphireticis ſatis
pulchre eſt decorata. Sūt hic recōdita corpora
inſcrip̄ta: videlicet ſub altari maiorī requie-
ſcit corpus ſancti Pancratij ep̄i ⁊ martiris. et
corpus ſcti Pangratij militis ⁊ martiris ſub
altari quod eſt in capite hui⁹ eccleſie: ⁊ ad de-
xterã requieſcit corpus ſcti Victoris martiris

unde dicebat ecclesia sancti Victoris et Pancra-
cii martirum. Sub altari quod est in medio ec-
clesie requiescunt corpora sanctorum martirum Mal-
chi et Madiani. Corpore sancte Gotheris virginis
Ite in ea permanet nobile cimiterium nomina-
tum Calepodii presbiteri et martiris: in quo qui-
dam cimiterio est sepulchrum beati Calixti pape et
martiris in quo permansit per multos annos
corpus eius. Demum translatum est ad sanctam
Mariam transyberim: de quo etiam quotidie
ipsius ecclesie canonici faciunt commemorationem
iuxta quam ecclesie sancte Marie videlicet. et
versus portam Portuensem. est prima ecclesia ipsius
sancti Calixti. Ecclesia vero antedicta sancte Mari-
e per ipsum Calixtum constructa fuit. Requi-
escunt insuper in ea reliquie seu corpora san-
ctorum martirum et virginum et confessorum:
quorum nomina sunt in libro vite. Que quidem
corporum videri possunt manifeste et tangi. Sed
nullatenus transportari: quia excommunicatio
papalis est: nisi ex speciali licentia summi pon-
tificis: nec voluntate ipsorum monachorum in
ea ecclesia et monasterio persistentium.

¶ Stationes in quadragesima.

In die cinerū feria. iij. ad sanctam Sabinam

Feria. v. ad sanctum Georgium.

Feria. vj. ad sctōs Johannem ⁊ Paulum.

Sabbato ad sctm̄ Triphonem.

¶ Dñica. prima ad sctm̄ Johannem in Laterano ⁊ ad sctm̄ Petrum.

Feria. ij. ad sctm̄ Petrum ad vincula.

Feri. iij. ad sanctam Anastasiam.

Feria. iij. ad sanctam Mariam maiorē.

Feria. v. ad sanctum Laurentiū in Palisperna

Feria. vi. ad sctōs apostolos.

Sabbato ad sanctum Petrum.

¶ Dñica. ij. ad sanctam Mariam in nauicula

Feria. ij. ad sctm̄ Clementem.

Feria. iij. ad sanctam Balbinam.

Feria. iij. ad sanctam Ceciliam.

Feri. v. ad sctāz mariā trāstyberī ad fōtes olei.

Feria. vi. ad sanctum Vitalem.

Sabbato ad sanctum Marcellinuz ⁊ Petrum

¶ Dñica. iij. ad sctm̄ Laurentiū extra muros.

Feria. ij. ad sctm̄ Marcum.

Feria. iij. ad sanctam Potentianam.

Feria. iij. ad sanctum Sixtum.
Feria. v. ad sanctos Cosmam ⁊ Damianum.
Feria. vi. ad sanctum Laurentium in Lucina
Sabbato ad sanctam Susannam.
¶ **D**ñica. iij. ad sanctam Crucē in hierusalem.
Feria. ij. ad quatuor coronatos.
Feria. iij. ad sctm Laurentiū in Damaso.
Feria. iij. ad sanctum Paulum.
Feria. v. ad sanctum Siluestrum.
Feria. vi. ad sanctum Eusebium.
Sabbato ad sctm Nicolai in carcere tulliano
¶ **D**ñica. v. ad sanctum Petrum.
Feria. ij. ad sctm Basilgonum.
Feria. iij. ad sanctum Ciriacum.
Feria. iij. ad sctm Marcellum.
Feria. v. ad sanctum Apollinarem.
Feria. vi. ad sctm Stephanū in Celiomonte.
Sabbato ad sctm Jobanē ante portā Latinā.
¶ **D**ñica. vi. ad sctm Jobannē in Laterano.
Feria. ij. ad sanctam Praxedem.
Feria. iij. ad sanctam Priscam.
Feria. iij. ad sanctam Mariam maiorē.
Feria. v. ad sctm Jobannem in Laterano.

54
Feria .vj. ad sanctam Crucem in Hierusalem.

Sabbato ad sanctum Johannē in Laterano.

¶ Dñica in pascha ad sanctā Mariā maiorem

Feria .ij. ad sanctum Petrum.

Feria .iiij. ad sanctum Paulum.

Feria .iiiiij. ad sctm̄ Laurentiū extra muros.

Feria .v. ad sanctos apostolos.

Feria .vj. ad sanctam Mariam rotundam.

Sabbato ad sctm̄ Johannem in Laterano.

¶ Dñica in albis ad sanctum Pancratium.

¶ Sūt etiā speciales statioēs in .xl. ad sanctas

Mariā de pplo oī die a medio .xl. vsq; ad octa-

uā pasche aperit̄ r ostēdit̄ imago btē virginis

Itē .xx. die martij est ad sctāz crucē in hierusa-

lem statio. Isto die possunt intrare mulieres ca-

pellā sctē Helene r nō alio tpe per totū annū.

¶ Stationes post pascha.

Itēz in die scti Marci cōueniunt oēs reliquie

per totā Romam r fit vna generalis processio

de ecclesia sancti Martij ad sctm̄ Petrum.

In ebdomada rogationū .ij. feria ad sctm̄ petrū

Feria .iiij. ad sctm̄ Johannē in Laterano.

Feria .iiiiij. ad sanctam Mariam maiorem.

In die ascensionis dñi ad sctm̄ Petrum. Illo die ostendit̄ ordinariē vultus sanctus.

In die penthecostes ad sanctū Petrū.

Secūda penthecostes ad sctm̄ Petrū ad vincula.

Tercia penthecostes ad sctm̄ Anastasiū.

Feria. iij. quatuor temporū ad sanctā Mariā maiorē ⁊ ad sanctū Petrū.

Feria. v. ad sanctū Laurentiū extra muros.

Feria. vi. ad sanctos apostolos.

Sabbato ad sanctum Petrum.

Item in. iij. temporū mēse septembriis

Feria. iij. ad sanctam Mariā maiorem.

Feria. vi. ad sanctos apostolos.

Sabbato ad sanctum Petrum.

Stationes in aduentu.

Dñica prima ad sanctam Mariā maiorem.

Dñica. ij. ad sanctā Crucē in hierusalem.

Dñica. iij. ad sanctum Petrum.

Fer. iij. quatuor tpm̄ i aduentu ad mariā maiorē.

Feria. vi. ad sanctos apostolos.

Sabbato ad sanctum Petrum.

Dñica. iij. ad sanctos apostolos.

In vigilia natiuitatis dñi ad mariā maiorē

551
¶ In die natiuitatis xp̄i in primo gallicantu
ad sc̄tāz Mariā maiorē in capella ad p̄sepe dñi
nri Jesu xp̄i in quā etiā nō intrant mulieres.
In auroza ad missam ad sanctam Anastasiam
Ad summā missam ad sc̄tāz Mariam maiorē
In die sancti stephani ad sanctū Stephanū in
Celiomonte.

In die scti Jobis ad sc̄tāz Mariā maiorē ⁊ ad
sctm̄ Jobez Lateranē. ⁊ ad sctm̄ Siluestrū

In isto die ostendit̄ caput scti Johānis bapt.

In die Innocentum ad sanctum Paulum.

In circūcisiōe dñi ad sc̄tāz mariā ad fōtes olei

In epiphania dñi ad sanctum Petrum.

Dñica in. lxx. ad sctm̄ Laurentiū extra muros

Dñica in. lx. ad sanctum Paulum.

Dñica esto mihi ad sanctum Petrum.

¶ Finis.

¶ Impressum Rome per magistrū Stephanuz
Planck Pataviē. Anno dñi M. ccccc. die Xo
xxii. Julij. Sedente Alexandro. vi. pōtifice ma
ximo. Anno eius octauo.

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

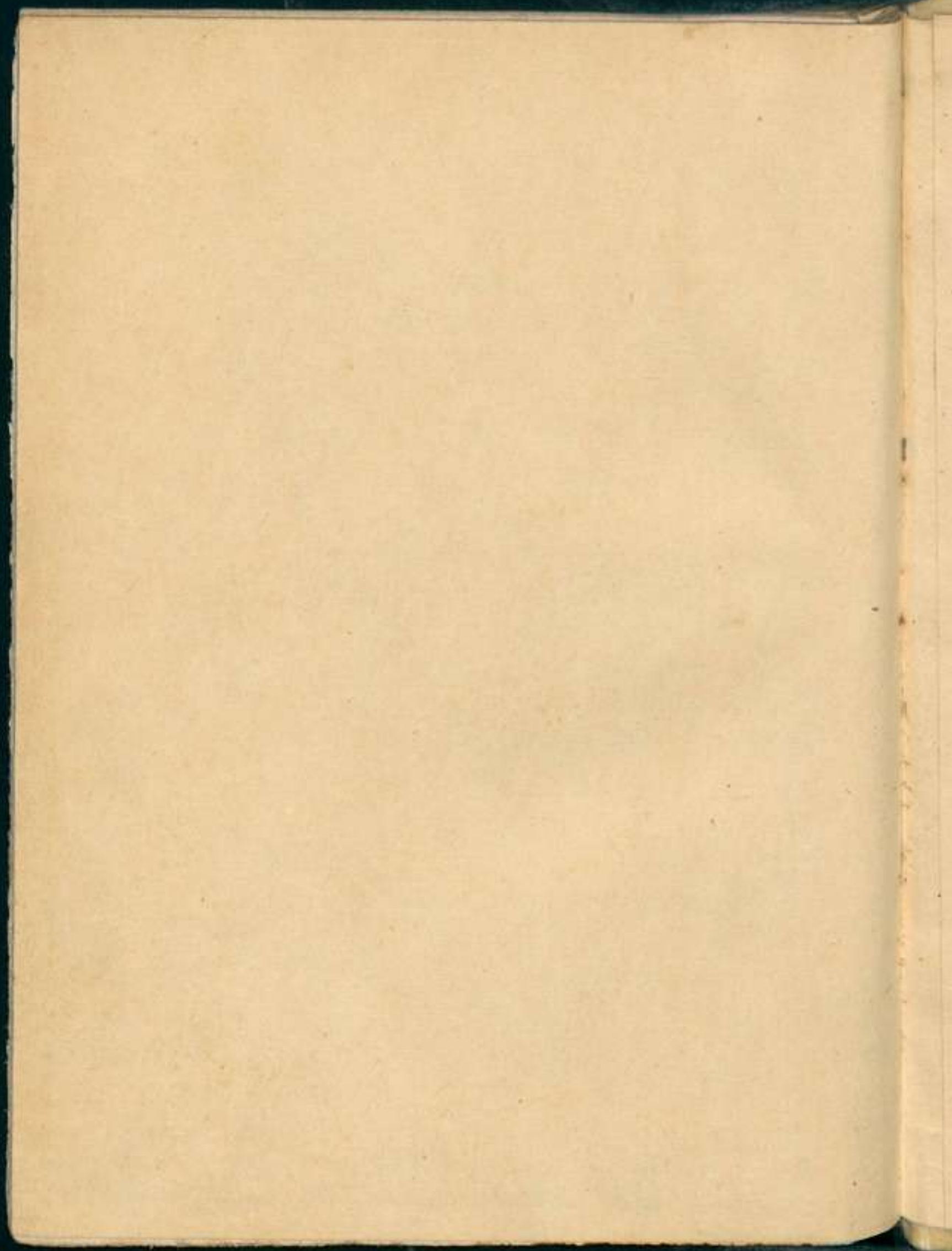
Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

12

Ine. 25-12^{an}

Res. 5941

22

BIBLIOTECA DE CATALUNYA

1002202291

Inc. 25-12^{au}

Reg. 5941

